

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (2121) 1990 SPALIS-OCTOBER 16

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• Tel. (416) 275-4672

Tarnauti, ne valdyti

Autokratinėse valstybių santvarkose absoliutiems šalių valdovams visais laikais buvo reikalinga ištikimų šalininkų grupė. Giminės, aukštieji pareigūnai, kunigaikščiai ar atskirų sričių patikėtiniai sudarydavo valdovo užnugarį arba tam tikrą žiedą, apsupantį ir saugojantį šalies viršūnę — patį pirmąjį valstybės žmogų, kurio netekimas būdavo suprantamas kaip visos šalies didelė nelaimė. Užtat įpėdinystės ir paveldėjimo tvarka leisdavo kraštui užsitikrinti pastovumą ir kartu stiprybę. O kai kur karaliai tapdavo net pačios valstybės sinonimais. "Mirė karalius, tegyvuoja karalius" samprata per šimtmečius buvo įsitvirtinusi viso pasaulio šalyse.

TAČIAU žmonijos apšvietos, dvasinio brandumo ir kultūros vystymosi pakopose politinis absoliutizmas emė braškėti ir atsistojo visai kitoje šviesoje. Sostų paveldėjimo neliečiamybė aptemdė pavienių mastytojų skleidžiamos naujos idėjos ir plačiųjų masių judėjimai, kai kur nebesulaikomai virtę maištais, atentais, žiauriomis revoliucijomis. Kai kur krašto valdymas persitvarkė į parlamentines ar konstitucines monarchijas, tebeegzistuojančias iki šių dienų. Politiniai persitvarkymai ir naujieji požiūriai į vadovavimą, nepanaikino vienvaldystės norų. Netrukus valstybininkų su stipriais autokratiniais polinkiais. Vieni jų įsitvirtindavo jėga, kiti minias patraukdavo vis naujomis idėjomis, skelbdami apie pasaulio pakeitimo būtinumą, steigė vienminčių partijas, jas aukštino kaip vienintelę išeitį, vedančią į pergalę. Dvidešimtojo šimtmečio žmoniją skaudžiai palietė du politiniai sąjūdžiai: fašizmas, virtęs nacionalsocialistiniu rasizmu ir klasių kovą paskelbęs komunizmas. Pirmasis, sukėlęs Antrąjį pasaulinį karą, pats jo liepsnos ir žuvo. Antrasis griūva tamsiame akligatvyje, neįgyvendinęs nė minimumo pažadų, sužalojęs žmonių moralę ir gerovę. Sovietų Sąjungos pertvarkose noras per daugiapartiškumą sudemokratininti plačiąją šalį gali greitai susidurti su rimta kliūtimi — reikės labai daug vadovaujančių asmenų, sugebančių ne tik mąstyti, bet ir veikti demokratiniiais būdais. O tai jau nėra kokia mainų prekė, kurią būtų galima iš Vakarų importuoti drauge su pasirašytomis sutartimis. Greičiausiai reikės bent vienos kartos išsiugdymo, tikrosios sampratos įsisavinimo, dargi pritaikymo sava kultūrai ir apylamai gana skirtingų savybių žmogui.

MUMS, lietuviams, ir šiaurės kaimynams, bent jau demokratizmo pradžios kiek pažinusiems, daugiau vakarietiško poelgio žmonėms, tęsti okupacijų nutraukimą laisvą, demokratinį gyvenimą bus žymiai lengviau, juoba, kad dabar politinio, ekonominio ir intelektualinio potencialo pagrindai nebegalėtų kelti jokių abejonių. Ir vis dėlto atsiranda klausimų bei rūpestių, kaip pajėgsime savas pažiūras lenkti ir pritaikyti bendram valstybiniam reikalui. Su kokia mintimi deputatas ar ministras prisieims atsakingas pareigas? Kas jį/ją aukštoje pozicijoje daugiau trauks: tarnavimo idealizmas, valdymo noras, gal net asmeninė garbė bei gerovė? Sėkmingas tvarkymasis kaip tik daugiausia ir priklauso nuo to, su kokia samprata ateinama į valdžią, su koku pasiruošimu ir koku savęs supratimu; daug mažiau nuo to — kokiai politinei partijai valdžios pareigūnas priklauso. Nes vadovauti — reiškia tarnauti, ne valdyti, atmetant kad ir sušvelnintą autokratizmą, nebetinkantį šių dienų žmonijai. Pačių persilaužimas, jei jis reikalingas, ir priaugančios kartos ugdymas teisingai suprantamos demokratijos šviesoje tegali brandinti laisvai mąstančią ir laisvės siekiančią visuomenę. Č.S.

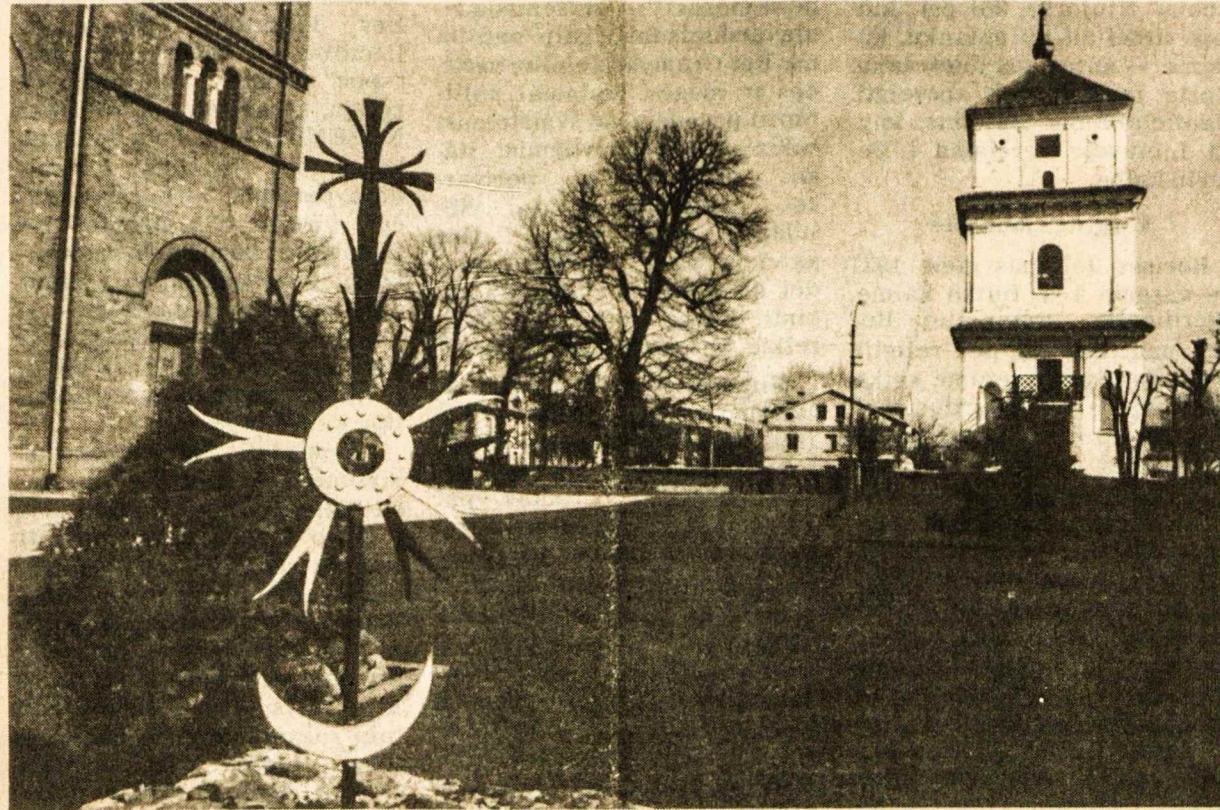
KANADOS ĮVYKIAI

Komunistų suvažiavimas Toronte

Kanados komunistai tris dienas svarstė pasikeitimų Rytų Europoje ir Maskvoje atneštas problemas. Į suvažiavimą Toronte atvyko 150 delegatų iš visos Kanados, atstovaujančių tūkstančiams penkiems šimtams nario kortelės turinčių komunistų. Ankstesniuose Kanados komunistų suvažiavimuose Toronte būdavo gerokai didesnis dalyvių skaičius. Mat ir narių tada būdavo ne pusantro tūkstančio, o keliolika tūkstančių, gyvenančių gražiomis ateities iliuzijomis. Šį kartą pagal amerikiečių literatūros klasiką J. F. Cooperį juos būtų galima pavadinti paskutiniais mohikanais. Net ir dabartinis Kanados komunistų vadas G. Hewisonas, šiom pareigom išrinktas prieš dvejus metus, prisipažino, kad tada galėjai didžiulius save laikydami komunistu. Dabar netgi nežinai, ką tas žodis reiškia, nes komunizmas ištiko didžiausia krizė jo septynių dešimtmečių istorijoje. Jam reikia naujų idėjų ir galbūt naujo vardo.

Ypatingų reformų nebuvo padaryta, nes joms pasipriešino praeitimi gyvenantys senieji komunistai. Suvažiavimo dalyviai patvirtino tik kosmeti-

nus pakeitimus, neliečiančius marksizmo pagrindų. Jiems priklauso nutarimas marksizma-leninizmą Kanados komunistų partijos konstitucijoje vadinti moksliniu socializmu. Nors vadas G. Hewisonas teigė, kad reikia naujų veikėjų tarptautiniam komunizmui išvesti iš dabartinio akligatvio, ne visi pritarė tokiai minčiai. M. Chouris, komunistų atstovas iš Otavos, skeptiškai žvelgė į dabartines pastangas įsteigti socializmą, neturintį kraujo praliejimo, nes jos prieštarauja istorijos faktams. Kompartijos oficiozo "The Canadian Tribune" red. T. Morris, pritardamas naujai komunizmo sąvokai, ir toliau siūlė remtis darbo klasės jėga. Kanados komunistų vadu vėl buvo išrinktas G. Hewisonas, patiečius raginęs laikytis savikritikos, pasimokyti iš Rytų Europoje padarytų klaidų. Tačiau didžiausia partiečių klaida jam yra jų anuometinis įsitikinimas, kad kapitalizmas jau paguldytas ant menčių. Pasmerkęs šią kitų klaidą, pats G. Hewisonas nemato savo klaidos drąsioje pranašystėje, kad Kanada neišvengs proletariato diktatūros.

1850 m. statyta Plungės varpinė su ornamentiniu kryžiumi šventoriuje

Nuotr. R. Urbono

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Lietuva ir Švedija

A. LEMBERGAS

Švedų kultūros delegacijos vadovo požiūris

1990 m. rugsėjo pirmoje pusėje Vilniuje lankėsi didelė švedų kultūros delegacija, kuriai vadovavo ministerių kabineto sekretorius Pjeras Šori (Pierre Schori). Ši kelionė turėjo įvykti dar pavasarį, bet tada Maskva nedavė leidimo ir dėl to buvo kilęs nemažas Stockholmo nepasitenkinimas. Dabar viskas praėjo sklandžiai. Švedams buvo leista savo lėktuvu tiesiai į Vilnių atskristi. Savo spūdius ir pastabas švedų delegacijos vadovas paskelbė Stockholmo liberalų laikraštyje *Dagens Nyheter* rugsėjo 17 laidoje.

Stipriausias žmogus pasaulyje

Jis buvo ankščiau girdėjęs, kad Vytautas Landsbergis domisi Ibseno dramoms "Liaudies prieša" personažu daktaru Stockmanu. Todėl lankydamsi jo kabinete Šori be užuolankų paklausė Landsbergį: "Ar jūs esate 'liaudies prieša', pone prezidentė?" Juk jam labai tinka to Ibseno personažo žodžiai: "Dalykas tas, žinote, kad stipriausias žmogus pasaulyje yra tas, kuris stovi visiškai vienas". "Taip, maždaug į tą pusę", — atsakė Landsbergis plačiai apsisakčiusiam svečiui švedui politikui ir pridūrė: "Mūsų išsilaikymo ir sėkmės strategija — ištvermė, savitvarda ir vienybė. Juk moralė mūsų pusėje".

Taip prasidėjo keletą valandų trukęs pokalbis, kuriame pynėsi literatūra ir politika, sportas ir šachmatai, Lietuvos laisvės kova ir socialdemokratų solidarumas su engiamomis tautom.

Kadangi Landsbergis ne kartą kritiškai vertino Švedijos politiką Baltijos valstybių atžvilgiu, svečias pirmiausia stengėsi jį įtikinti, kad Švedija jau daugelį metų gina tautų

Metropolinio Toronto vadovai šiemet bandė prisivilioti du pasaulinio masto renginius — XXVI-sias olimpinės vasaros žaidynes 1996 m. ir tarptautinę muge "Expo 2000" 2000 m. Abu bandymai buvo nesėkmingi. Olimpinį žaidynių rengimą buvo atiduotas JAV Atlantai, tarptautinės mugės — Vokietijos Hanoveriui. Organizatoriai išliejo nemažai propagandinių asarų dėl šių pralaimėjimų, pažėrė daug kaltinimų torontiečiams, kurie nepritarė tokiem didelių išlaidų (Nukelta į 5-tą psl.)

apsisprendimą prieš didžiųjų galybių smurtą ir priespaudą, kaip tai ji darė Vietname, Portugalijoje ir Afganistane. Tais pačiais principais Švedija vadovaujasi ir savo politikoje Baltijos tautų atžvilgiu. Šori teigė, kad Landsbergiui būtų labai pravartu susitikti su Portugalijos socialistų veikėju Šoarešu, kuris, kovodamas su diktatūra, visuomet žengdavęs žingsnį toliau, negu leisdavę fašizmo įstatymai. Tačiau nedera užmiršti ir to, kad Šoarešo geopolitikos padėtis buvo kita. Jam nereikėjo paisyti, kaip kiti žiūri į svyruojančią imperiją.

Nepalankios Vakarų nuotaikos

Šori pažymėjo: "Nežinau, kokią įspūdį ši tirada padarė Landsbergiui, išskyrus tai, kad retkarčiais jo akys žybtelėdavo". Vis dėlto jis buvo malonus ir, pokalbiui pasibaigus, švedą svečiui nuvedė į parlamento salę ir sudarė jam galimybę tarti žodį.

Įtakingasis Švedijos vyriausybės narys savo straipsnyje pažymi, kad Lietuvoje jis pajuto didelį nerimą, kurį kelia tarptautinių įvykių raida, dėl kurios Pabaltijai klausimas netenka pirmaujančios vietos pasaulio politikoje. Ją stebėtinai įnoringų masinio susižinojimo priemonių dėmesys kryps ta į tokius įvykius, kaip Vokietijos susijungimas bei Jungtinių Valstijų ir Sovietų Sąjungos bendradarbiavimas Persų įlankos krizėje. Yra ženklų, kad Vakarų pasaulyje reiškiasi baltiečiams nepalankios nuotaikos, baimė, kad, Lietuvai tapus nepriklausoma, ir kitos sąjunginės respublikos viena po kitos atsiskirs ir tuo pačiu nuvers "perestroikos" aurių.

Kai liepos mėnesį Briuselyje posėdžiavo 24-rių valstybių atstovai ir svarstė, kaip padėti Rytų Europai, švedų delegatė Anita Gradin buvo vienintelė, šiame pasitarime paminėjusi Pabaltijo respublikas. Atrodo, tarsi Vakarų pasaulis, ilgus metus žodžiais rėmęs Pabaltijo reikalą, būtų rėmęs abstrakciją, kurios, atėjus laikui, nėra pasirengęs ginti konkrečiomis priemonėmis, — rašo Pjeras Šori.

Tai paradoksas, pasak jo, kad Švedija, savo metu pripažinusi *de facto* Baltijos valstybių aneksiją, galėjo pastaraisiais metais praktiškai sustiprinti Estijos, Latvijos ir Lietu-

vos savarankiškumo siekius savo diplomatiniais veiksmais ir įvairiais bendradarbiavimo projektais. Vis dėlto autorius pripažįsta, kad Pabaltijai klausimas per ilgai daugeliui švedų buvo arti esantis svietimas kraštas, skiriamas vadinamos karo realybės. Net kai 1980-tais metais Česlovas Milošas gavo Nobelio premiją, už Kalifornijos lenko švedai nepamatė vilniečio jaunuolio.

Šori rašo: "Šiandien nėra klausimo, ar ir jei Pabaltijo tautos bus laisvos, bet kada ir kaip".

Izoliuoti Lietuva

Švedija pripažįsta Pabaltijo parlamentus ir vyriausybes kaip teisėtus savo tautų atstovus ir atitinkamai elgiasi. Nors formaliam pripažinimui dar nesą reikiama tautų teisės sąlygų, tačiau Švedija laukia to laiko, kai visos Europos bendradarbiavimas apims 38-nias valstybes vietoj 35-kių, kaip dabar.

Šori savo straipsnyje teigia, kad šiomis dienomis Vilniuje atgimsta nužudytojo švedų valstybininko Olofo Palmės "mažųjų valstybių doktrina". Kai didžiosios galybės susitaria, laimi taika ir pasaulis. Tai mes remiam — sakė Palmė. Bet jis perspėjo ir dėl gresiančio pavojaus, kad tos pačios galybės gali susitarti, nepaisydamos kitų tautų. Todėl mažos ir vidutinio dydžio tautos turi būti vieningos ir plėsti savo bendradarbiavimą.

Ir Lietuvai reikia tarptautinio bendradarbiavimo. Lietuviai esą izoliuoti ir nėra savo namų šeimininkai. Tai matoma nuo pirmos akimirkos, keliant koją į šį kraštą. Sovietų pasieniečiai sprendžia, ką greičiau ar lėčiau praleisti ir ar iš viso įleisti.

Ryšiai su išorės pasauliu blogai veikia ar visai neveikia. Tikslai "Aeroflotas" skrenda į Vilnių. Todėl lietuviai ypač džiaugėsi, kad Švedijos kultūros delegacija tiesiog atskrido į Vilnių. Svečiai patys savo akimis vietoje pamatė, koks milžiniškas stygius. Augantis bendradarbiavimas tarp Baltijos kraštų po truputį padėtų gerina. Savo dalį čia įneša miestų draugystė. Liepos mėnesį į Klaipėdą po labai ilgo laiko atplaukė pirmoji tiesioginė Švedijos siunta Lietuvai: 18 tonų medicinos reikmenų, kuriuos padovanojo Kristianstado administracija.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Lietuva — pilnateisė Socialistų internacionalo narė

Socialistų internacionalo kongresas, įvykęs 1990 m. spalio 8-9 d.d. Niujorke, vienbalsiai priėmė Lietuvos ir Estijos socialdemokratų partijas pilnateisėmis narėmis. Lietuvai kongrese atstovavo socialdemokratų partijos pirm. prof. Kazimieras Antanavičius ir užsienio delegatūros narys Jurgis Valaitis.

Po priėmimo K. Antanavičius savo kalboje pabrėžė, kad šis įvykis skina kelią į visišką Lietuvos nepriklausomybę. Ypatingą padėką pareiškė Socialistų internacionalo pirminkui Willy Brandtui, kurį apjuosė specialiai šiam įvykiui išaušta tautinė juosta, su vilimi, kad socialdemokratų partijos padės Lietuvai šiuo kritišku metu.

Latvijos priėmimas atidėtas dėl įvykusio jos socialdemokratų partijos skilimo.(ELTA)

Prezidento žodis

JAV prezidentas G. Bushas savo atsisaukime, paskelbtame Vokietijos — Amerikos dienos proga, pareiškė, kad Vokietijos sujungimas "duoda vilties kitiems, ypačiai Pabaltijo žmonėms, kad taikinga ir ryžtinga kova už tautinį apsisprendimą gali nugalėti net tariamai nenugalimas kliūtis. JAV lieka ištikima savo Baltijos kraštų aneksijos nepripažinimo politikai, tiek pat nedvejojančiai remdama Vokietijos susijungimo idėją net tamsiausiomis šalčio karo valandomis".

Šis pareiškimas stiprina Lietuvos, Latvijos ir Estijos pozicijas kovoje už nepriklausomybę įgyvendinimą.

Šiltesnė aplinka

Taipgi išryškėjo ir kitų valstybių tvirtesnė laikysena pabaltiečių atžvilgiu Niujorke įvykusiame užsienio reikalų ministerių pasitarime. Šioj laikysenoj vyraujančią vaidmenį tuo tarpu vaidina Skandinavijos kraštai.

Suvažiavime pabaltiečių užsienio reikalų ministeriai — Lietuvos Algirdas Saudargas, Latvijos Janis Jurkans ir Estijos Lennart Meri — pagal diplomatinį protokolą buvę prie durų sutikti ambasadoriaus Reedo ir su išskirtiniu dėmesiu pakalbinti. Buvęs Kopenhagos konferencijos sekretoriato pirmininkas ambasadorius Huxthausenas šį kartą Pabaltijo ministerius sutiko daug nuosirdesniu žvilgsniu.

Danija už mus

Posėdžių salėje Lietuvos, Latvijos ir Estijos ministeriai sėdėjo Danijos delegacijos skyriuje. Danijos užsienio reikalų ministeris Uffe Elle-

mann-Jensenas nedviprasmiškai parėmė Pabaltijį sakdamas: "...yra kitos Europos valstybės, kurias Danija norėtų priimti ir mūsų tarpą kaip stebėtojas. Iš mūsų pusės mes esame įsitikinę, kad šie kraštai jau išpildė pilnos narystės kriterijus. Viliuos, kad greitai galėsime sutikti Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovus ESBB (Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje).

Nekeičia JAV pozicijos

JAV valstybės departamento sekretorius, kalbėdamas Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje, Niujorke, patvirtino Helsinkio baigiamojo akto pasirašyme prez. Fordo pareiškimą, kad tai nekeičia JAV pozicijos dėl Pabaltijo kraštų statuso. Prezidentas Bushas pakartojo požiūrį, kad "reikia vykdyti sistemingą dialogą įgyvendinti Pabaltijo žmonių aspiracijas".

Pietūs pabaltiečių garbei

Prieš ESBB konferenciją senatoriai Dennis DeConcini ir Alphonse D'Amato bei atstovų rūmų narys Steny Hoyer, visi trys JAV Helsinkio komisijos vadovai, suruošė Pabaltijo užsienio reikalų ministerių garbei pietus. Įdomu tai, kad nevaldinių organizacijų atstovai į pietus nebuvo kviečiami, norint atkreipti dėmesį į Pabaltijo kraštų valstybingumą. Šalia Lietuvai atstovaujančių ministerio A. Saudargo ir jo pavaduotojo O. Jusio į pietus buvo pakviestas Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis iš Niujorko.

Pietų metu šeimininkai pakartotinai išreiškė savo paramą Pabaltijai nepriklausomybei ir įsijungimui į ESBB procesą. Sen. D'Amato paaiškino, kodėl negalėjęs priimti V. Landsbergio kvietimo aplankyti Lietuvą, motyvuodamas, kad tai būtų galėjęs pakenkti numatytam kelių JAV senatorių susitikimui su Gorbaciovu. Sen. D'Amato prašė A. Saudargą perduoti jo nuosirdų atsiprašymą ir apgailestavimą V. Landsbergiui. Ministeris A. Saudargas išreiškė susirūpinimą, kad derybose su Maskva, pastaroji norėianti pirma sudaryti geležinės ekonominės sutarties ir tik po to tartis politiniais klausimais, pasinaudojant ekonominiu šantažu.

Spaudimas reikalingas

Latvijos užsienio reikalų ministeris Janis Jurkans paaiškino apie B. Jelcino laikyseną. Pabaltijys pastarajam esąs "žaidimo korta kortų kadalėje". Atvirai išreiškta nuomonė ir apie Gorbaciovą, kuris (Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Tarnauti, ne valdyti

Demokratijos įgyvendinimas paremtas teisinga samprata

Lietuva ir Švedija

Formaliam pripažinimui reikia tautų teisės sąlygų

Vergai nužemintieji

Autobiografinė Boriso Jelcino knyga

Dabartinė Lietuva išveis akimis

Džiaugsmas maišosi su nuostaba ir paradoksaus

Dideli darbai mažuose Kaltinėnuose

Reikšminga kun. Petro Linkevičiaus veikla

Alkoholizmo lūnas — kaip išbristi?

Vien striptisos valios neužtenka

Prie miško altoriaus

Apybraižos pabaiga — paskutinieji Mogiškės partizanai

Pokalbis su skulptoriu Leonu Pivoriūnu

Proveržis į Toronto meno pasaulį

Birutės Pukelevičiūtės žodžio menas

Šimtai klausytojų, bet vienas bendras išgyvenimas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andriulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$26, pusmetinė – \$14, remėjo – \$35, garbės – \$45 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: regular \$26.00, supporter \$35.00, honorary \$45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

esąs susipažinęs tik su falsifikuota SSSR istorija ir tuo falsifikatu grindžia savo veiksmus. Visuomenė esanti Gorbačiovu nusivylusi, ir tik reputacija užsienyje jį palaikanti. Nė vienas iš jo paskelbtų 25 dekretų nebuvęs įgyvendintas. Gorbačiovo politika respublikose įtaigoja Vakarų spaudimas.

Latvių ministeris atkreipė dėmesį ir į tai, kad ne vien Pabaltijo valstybės atmetė naują sąjunginį įstatymą dėl atsiskyrimo – jo nepriima ir kitos šešios respublikos. Pabrėžiama, kad Antrojo pasaulinio karo pasekmės nepasibaigė su Vokietijos sujungimu. Dar liko Pabaltijo klausimas, galįs būti palyginamas Kuvaito tragedijai.

Studijų savaitė Lietuvoje

Lapkričio 3-10 diena vyks š. m. lapkričio 3-10 d. Vilniuje, Kaune ir Marijampolėje. Savaitė rengiama trijų Lietuvos organizacijų – Šalkauskio fon-

do, "Katalikų pasaulio" žurnalo tarybos ir Pasaulio lietuvių kultūrinio centro pastangomis.

Savaitės sekcijos apima: teologiją, religijos filosofiją, etninę kultūrą, religines muzikos, meno ir filosofijos istoriją bei teoriją. Šios konferencijos tikslas – padėti Lietuvai įžengti į Vakarų pasaulio kultūrinį gyvenimą. Numatoma svečiu iš JAV, D. Britanijos, Italijos, Lenkijos, Austrijos ir kitų šalių.

Užsienio svečiai, galintys duoti pranešimus, yra kviečiami kaip galint greičiau susisiekti su rengėjais ir pateikti temos abstraktą sekančiu adresu arba faksu: D. Stančienė, Viršuliškių 71-60, 232056 Vilnius, Lithuania. Tel. 41-36-23. FAX Vilnius 22-48-90, Rėgijos Filosofijos savaitė.

Dalyviai patys pasirūpina bilietus į Lietuvą ir atgal bei užsimoka \$50 (JAV) registracijos mokesči. Rengėjai paskaitininkus aprūpina nakvyne, maistu ir dienpinigiais. (LIC)

PRANEŠIMAS IŠ VOKIETIJOS

Bėga raudonarmiečiai

Bonna ir vokiečių spauda klausia, ką daryti su raudonosios armijos kariais, prašančiais pabėgėlio teisių? Minimi aštuoni kariai, nors kiti nurodė jų šimtinę. Bonnos vyriausybė negalvoja, kad atsisiras masinis raudonarmiečių dezertyravimas. Kaip karys raudonarmietis negali prašyti pabėgėlio teisių. Bet, jei jis įrodytų, kad jo pabėgimas bus baudžiamas mirties bausme, jis automatiškai gautų apsigyvenimo teisę Vokietijoje. Pasirašytoje sutartyje su raudonosios armijos vadovybe dezertyravimo klausimas nebuvo įtrauktas.

Namo nori grįžti

Keistai atrodo Bonnos siūlymas raudonarmiečiams išlieti į vokišką gyvenimą (šiaip bendrauti su vokiečiais draudžiama). Tas juk dar labiau paskatina karius bėgti.

Vokiečių televizija vieną pusvalandį paskyrė raudonarmiečiams. Rodo protestuojančias karininkų žmonas ir net karininkus, nes keli daliniai jau ateinančiais metais turės palikti Vokietiją. Sov. Sąjungoje jų laukia nežinoma ateitis. Rytų Vokietijoje (jie paliks iki 1994 m.) karininkų žmonos dirbo fabrikuose, vakar lanko tvarkingus darželius, jie visi gyvena gražiai įrengtuose butuose, turi įvairių prekių pasirinkimą be jokių eilių prie parduotuvių.

Frankfurto radijas plačiai komentavo raudonarmiečių dezertyravimą. Vienas karys Hesseno kraštą pasiekė dviračiu. Jis prašo vokiečių įstaigų jo negrąžinti į dalinį, nes mažiausia bausmė būtų 25 m. koncentracijos stovyklos.

Nėra abejonių, kad, nugriovus mūro sieną ir sujungus spalio mėn 3 d. abi Vokietijas, pabėgėlių skaičius didės.

Laiškas kancleriu

Tarp kitko, norėčiau skaitytojus supažindinti su nuoširdžiu lietuvių bičiuliui, Eichstaetto katalikų u-to prof. dr. Alfredo Bammesbergo parašytu laišku Vokietijos kancleriui H. Kohliui. Jame jis prašo spalio 3 d. neužmiršti ir trijų Pabaltijo valstybių.

"Šm. rugpjūčio mėn. dalyvaudamas Europos lietuvių

studijų savaitėje Šveicarijoje, — rašo profesorius — susipažinau ir kalbėjaisi su Lietuvos AT pirmininku Vytautu Landsbergiu. Lietuvos parlamente ir vyriausybėje jaučiamas nerimas, kad abiųjų Vokietijų susijungimo procese Pabaltijo reikalai bus pamiršti. Nors blokada nutraukta, tačiau krašte spėliojama, kad šį rudenį ar žiemą tos sankcijos prieš Lietuvą vėl gali būti sugrąžintos. Degalų nutraukimas ligoniams ir vyresnio amžiaus žmonėms gali atnešti katastrofiškų pasekmių. Tikiu, kad šiuo metu Pabaltijo valstybėse yra laukiamas jūsų svarus žodis. Pone Kancleri, jūs žinote, kad jūsų žodis pasaulyje turi didelį svorį!" — baigia profesorius.

Tai jau antras lietuvių bičiulio laiškas Vokietijos kancleriui. Pirmas buvo parašytas, paskelbus Lietuvai nepriklausomybę, prašant kanclerio vyriausybę ją pripažinti. Vertėtų lietuviams nors trumpu laišku padėkoti profesoriui už jo rūpestį mūsų tėvynės reikalais, juolab, kad profesorius neblogai moka ir lietuvių kalbą. Adresas: Herrn Prof. dr. Alfred Bammesberger, Katholische Universitaet Eichstaett, Ostenstr. 26-28, 8078 Eichstaett, Germany.

K. Baronas

Prancūzų žurnalas "Historama" 1990.VIII laidoje išspausdino straipsnį apie Baltijos valstybes – Estiją, Latviją ir Lietuvą bei sovietų jų okupaciją. Tarp straipsnio iliustracijų įdėta ir ši, vaizduojanti Hitlerio "santuoką" su Stalinu 1939 metais

Vergai nužemintieji

Su Borisu Jelcinu knygos puslapiuose susipažinus

Č. SENKEVIČIUS

Kovo 11 d. Lietuvai paskelbus nepriklausomybės atstatymą, nusivylus vakariečių laikysena ir Gorbačiovo liaupsinimu, Sovietų Sąjungos reformatoriai, ypač drąsesni ir radikalesni vadovybės kritikai, be jokių tyrinėjimų, svarstymų, be gilesnių įžvalgų, kažkaip savaime atsistoja šalia mūsų, tapdami politinių siekių bendrininkais, mūsų tikslus geriau suprantančiais ir juos remiančiais draugais. Vienas tokių — Borisas Jelcinas, kurio autobiografinė knyga "Against the Grain" neseniai pasirodė knygų rinkoje. Gražiai išleista "Summit Books" Niujorke, 264 psl., kietais viršeliais su aplanku, kuriame — autorius nuotrauka. Verta ją šiek tiek apžvelgti. Neoficialiomis žiniomis, knyga Lietuvoje verčiama į lietuvių kalbą.

Varginga jaunystė

Borisas Jelcinas gimė 1931 m. vasario 1 d. Butko kaime, Sverdlovsko provincijoje. Buvęs pakrikštytas, bet religija tolimesniam gyvenime reikšmės neturėjusi. Skurdus tėvų mažžemių gyvenimas, nugaišus karvei, priverstė juos ieškoti naujų kelių. Persikėlė prie fabriko, kur barake gavę kambarį ir jame gyvenę tėvai, trys vaikai ir ožka. Borisas buvęs gabus, mokėsis labai gerai, bet visą laiką išdaigininkas, vadovaujantis berniūktis, bekrūpštydamas pasivogtą granatą, netekęs dviejų pirštų. Bet tas jo nesustabdė sportuoti — buvo entuziastingas tinklinio žaidėjas, komandos vadovas, vėliau treneris, Sverdlovsko tinklininkus iškėles į pirmąjį visos Sąjungos varžybinių. Labai mėgęs keliauti, baigęs statybos inžineriją. Gana plačiai aprašyta platoniška meilė, veddybos ir šeimos sukūrimas — tapęs dviejų dukterų tėvu, su kuriomis visą laiką palaikęs labai artimus ryšius.

Inžinierus ir partietis

Profesinę karjerą pradėjo Sverdlovskė. Su tuo, žinoma, susiriojo ir partinė veikla — tapo Sverdlovsko provincijos pirmuoju sekretoriumi. Kiek ir kaip dėl šito iškilimo teko pasidarbuoti, kokią duoklę komunistų partijai turėjo atiduoti, galima tik spėlioti. Jis pats apie save rašo tik, kad buvęs labai jautrus netiesiai, kritiškas nuo pat savo gyvenimo pradžios, visada jam rūpėjęs kitų, ypač vargstančių, žmonių gyvenimas, kurį norėjęs gerinti. Kirsdamasis su biurokratais, nugriovęs darbininkų lūšnas, pastatytas perkėlus fabrikus iš tų sričių, kurias karo metu buvo užėmę vokiečiai. Kovojęs dėl Sverdlovsko — Serovo plento nutiesimo. Be paramos iš Maskvos vis dėlto nutiesęs 312 mylių ilgio greitkeli. Šalia eilės visų kitų savo darbo ir veiklos pasiekimų mini vieną liūdną veiksmą, kai Maskvos įsakymu jis turėjęs nugriauti Ipatievo namą, kuriame buvo nužudyta visa caro Nikolajaus šeima — paskutinieji Romanovai.

L. Brežnevąs buvęs apstotas savanaudžių išnaudotojų, net kriminalistų, kurie diktatoriui pakaišiodavę įvairius dokumentus pasirašinėti. Tuo būdu ir jis pasinaudojęs, kai reikėję išgauti Brežnevo parąšą, leidžiantį statyti požeminį traukinį Sverdlovskė. Šiaip Brežnevas niekuo nesirūpinęs, tik savimi. Dirbęs tik keturias dienas savaitę. Atskirų sričių darbuotojai vengdavę susirinkti ir diskutuoti būtinus klausimus, nes žinoję, kad jie nemalonūs. Brežnevas tikėjęs kažkokia savaiminga raida ir režimą pavadinęs išsivysčiusiu socializmu (developed socialism). Leidęs įvykiams riedėti, kaip jie rieda. Ir, žinoma, jie riedėję į pakalnę — ekonominiai visos šalies sunkumai tapo pirmuoju priešu.

Viršūnėse

Gorbačioviui perėmus Sovietų Sąjungos vairą, Jelcinas perkeltas į Maskvą, dirbęs visų statybų vyriausioju, pasikui tapęs politbiuro kandidatu. Arčiau susipažinęs su jo nariais, knygoje atskleidžia kaip kūrį charakteristikas. Gorbačiovas pakeitęs 66% sek-

retorių, bet kritikavęs Jelciną, kuris pakeitęs 60%. Gorbačiovas daug planuoja, daug kalba, bet nesiryžta vykdyti. Posėdžių programas pats vienas nustato, neleidžia pataisų, dažnai sprendžiami klausimai pavėluotai. Nemėgsta kalbėti didelėms minioms, auditorijas siaurina. Siekia asmeninės gerovės ir garbės. Taipgi ir jo žmona Raisa. Abu ieško populiarumo ir kovoja dėl savo asmeninių pozicijų.

Pasenęs A. Gromyko politbiure snausdavęs, bet kai prakalbėdavęs, sunku būdavę jį sustabdyti. "Ar jūs, draugai, žinote, kad... mieste visai nėra mėsos?" — persenusią žinią atskleidavo kaip naujieną. Bet Gromyko Jelciną vertinęs ir mėgęs. Aplamai politbiuro posėdžiuose švaistomasi šūkiiais ir bendrybėmis: įtaką... pagerinimas... pertvarka... demokratizacija... viešumas... pluralizmas... Bet ką nors daryti, atidėliojama, dėl ko dauguma labai patenkinti. Kalbėti apie pertvarką reikia, bet pertvarkyti — ne.

Ministeris pirmininkas N. Ryžkovas — tai tik šešėlis. Šiek tiek sukrutęs po žemės drebėjimo Armenijoje. Geras žmogus, bet tam darbui netinkas, ypač kai siaučia ekonominė suirutė. Bet Gorbačioviui jis patinka — gal dėl to, kad nereikia saugoti savarankiškumo. KGB viršininkas V. Čebrikovas pasimetęs. Viešumo politika visai sumaišiusi nusistovėjusią tvarką, leidusią gerai atlikti jam savo pareigas. Kaip apriboti visagališkumą? Karo ministeris D. Jazovas — tipiškas rusų generolas, riboto išsilavinimo, nemėgstant kritikos, mėgstas įsakymus priimti ir įsakyti kitiems. Jelcino nuomone, karo ministeriu turėtų būti civilis žmogus, kaip tai yra JAV.

V. Ščerbičyk — Ukrainos komunistų partijos pirmasis sekretorius, Brežnevo laikų atstovas. Kažkokia išimtis politbiure — Gorbačiovas bijąs jį judinti. A. Jakovlevas — tolliaregis politikas. Priešprieša Ligačiovui, kuriam kompartija nepajudinamas daiktas. V. Medvedevas — partijos ideologas. Pati liūdniausia pozicija, nes iš tikrųjų jam nebeįmanoma atlikti savo darbo: propaganda ir teoretiniai išvedžiojimai, reformų ieškant, turi būti suspenduoti.

Reformatorius

Politbiure vyraujanti nuomonė, kad partijos nesą galima liesti, nes ji esanti perestorikos architektė. Ir šitame ne liečiamume Jelcinas mato partijos generalinį sekretorių, tapusį naujuoju caru "visų žmonių tėvu". Kam gi galėjo patikti jo siūlymas perestroika pradėti nuo komunistinės buržuazijos viršūnių. Kuris gi nekeikė sužinojęs, kad keistuolis Jelcinas stovėjęs eilėse prie parduotuvių, norėdamas įsitikinti, ar tą rytą tikrai žmonėms pardavinėja-

ma versiena, o ne jautiena. Kuris jų neapšaukė Jelcino kvailiu, važiuosiu viešomis susisiekimo priemonėmis, kad patirtų, kiek laiko darbininkai sugaišta, važiuodami į darbą. O kur dar tiesios ir aiškios savikritikos, skelbtos politbiuro nariams, įpratusiems rankų pakėlimu pritarti pirmininkaujantiems. Anot Jelcino, dauguma jų karjeristai biurokratai, ir niekas daugiau.

Maskvoje maždaug 40 tūkstančių partiečių džiaugiasi privilegijomis. Prieš Kremlių didžiulė GUM parduotuvė skirta tik elitui. Šiek tiek žemesniems — kitos specialios liginės, "spec" vaistai, "spec" ir "spec" — viskas ko tik reikia, ko reikalauja VERGAI NUŽEMINTIEJI. Pats Jelcinas komunistų partijos piramidėje, perėmęs Gorbačiovo "dačą", turėjęs tris virėjus, tris padavėjas, tarnaitę ir sodininką su pagalbininkais. Aklinai aptvertoje poilsivietėje — teniso aikštelės, maudymosi baseinas, kiekvieną savaitę filmų pasirinkimas įrengtoje kino salėje.

"Vienintelis būdas partijos viršūnėms laimėti žmonių pasitikėjimą yra — daug dirbti ir savo turimą galią naudoti žmonių vardu" — skelbia Jelcinas. Slaptų Molotovo-Ribbentropo protokolų "ieškojime" Gorbačiovas ne kartą taręs, kad dokumentai tesą melo ryšulys, nors žinojęs, kad taip sakdamas pats meluoja. Pasak Jelcino, laikai pasikeitę, bet sistemos šaknys likusios tos pačios. O sistema tokia, kad jai viskas priklauso... net ir žmonos. Pvz. Stalinas įkalino Kalinino ir Molotovo žmonas, ir visa turėjo dengti baisioji tyla. Net ir jų vyrai turėjo dėtis laimingi ir patenkinti. Išskirtinai Jelcinas pamini ir mūsų rūpestis: "Baltijos respublikose tautiniai sąjūdžiai kėlė klausimų, į kuriuos partija niekada nekreipdavo dėmesio: tai tautinio savarankiškumo problemos".

Bendros pastabos

Knyga lengvai skaitoma. Autorius — gabus pasakotojas, nenuobodus. Įdomios, dokumentinės, jo pasakytos kalbos politbiure. Tapęs komunistinio elito priešu, visur sekamas, suspenduotas nuo politinio gyvenimo. Bet Gorbačiovas norėjęs jį laikyti arčiau savęs. KGB persekiotas net iki pasikėsimo nužudyti, bet visuomenėje jo populiarumas augęs ir stiprėjęs. Autobiografinis pasakojimas perpintas 1989 m. rinkiminės kampanijos kronika, tuo lyg rįsant pastaruosius pertvarkos įvykius su laiko tėkme, kuri tuos įvykius atnešė. Knyga pailius-truota nuotraukomis. Autorius knygos honorarą skiria kovai su AIDS Sovietų Sąjungoje.

Boris Yeltsin, AGAINST THE GRAIN. Summit Books, New York, 1990. Copyright by Boris Yeltsin.

AJA JUOZUI JASINEVIČIUI mirus,

žmonai VANDAI ir šeimos nariams reiškiu nuoširdžią užuojautą —

Šiaulių prekybos mokyklos klasės draugė
Irena Kabailaitė-Šatrienė

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"**

AJA JUOZUI JASINEVIČIUI mirus,

jo žmoną VANDĄ, Anapilio moterų būrelio narę, dukras — ALDONĄ, VIDĄ, sūnų ALGĮ, brolių, vaikaičius ir visą giminę su šeimomis, giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

Anapilio moterų būrelis

AJA JUOZUI JASINEVIČIUI atsiskyrus su šiuo pasauliu,

žmoną VANDĄ, dukras — ALDONĄ, VIDĄ, jų šeimas, sūnų ALGĮ bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Rūta ir Laimis Andriuliai Nijolė ir Gytis Andriuliai
Salomėja ir Jonas Andriuliai

AJA JUOZUI JASINEVIČIUI iškeliavus amžinybėn,

žmoną VANDĄ, sūnų, dukras ir jų šeimas bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

J. I. Mickevičiai ir šeima

AJA PAULIUI DABKUI iškeliavus amžinybėn,

žmoną ONĄ, brolius — STASĮ, STEPONĄ, seseris — SOFIJĄ ir PETRĘ bei jų šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Danutė ir Aleksas Keršiai
Aldona ir Juozas Petrauskai

AJA PAULIUI DABKUI mirus,

jo žmonai ONAI, seserims — SOFIJAI ir PETREI, broliams — STASIUI ir STEPONUI, jų šeimoms bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiamo —

Pranutė ir Juozas Masilioniai
Irena ir Kazys Pemkai

MYLIMAI MAMYTEI

AJA BRONEI VASIKONIENEI Lietuvoje mirus,

dukra DALIĄ ŠIMKIENĘ ir jos vyrą ZENONĄ nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Ona Mašalienė ir dukra Stefa

AJA JUOZUI JASINEVIČIUI amžinybėn iškeliavus,

žmonai VANDAI, sūnui ALGIUI, dukterims — ALDONAI, VIDAI, broliui LEONUI, jų šeimoms bei kitiems artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

S. V. Aušrotai
R. Celejewska
K. K. Kaminskai
Z. S. Kryževičiai

J. Č. Kurai
J. V. Pilipavičiai
J. J. Valiuliai
D. Zulonienė

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Dabartinė Lietuva išeivės akimis

Kelonė su Čiurlionio ansambliu, koncertavusiu Lietuvos miestuose

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Viešbutyje "Lietuva"

Vilniaus viešbutis "Lietuva", kuriame apsigyvenome, su gražiu, erdviu vestibuliu, paslaugiais registracijos tarnautojais, mandagiais, uniformuotais durininkais, yra pritaikytas turistams. Apšviestoje lentoje svečiai sveikina mi švedų, vokiečių, lenkų, rusų ir anglų kalbomis, bet ne lietuvių. Puikūs, erdvūs keltuvai, geri kambariai su patogumais, telefonu, televizijos ir radijo aparatais. Stebiu kambariuose informaciją ir įrengimus. Televizijos aparatas "Tauras", bet visos kontrolės ir instrukcijos rusiškai. Susipažįstu su japonu žurnalistu iš Tokijo, kuris atvyko pasimatyti su Landsbergiu ir Prunskiene. Ką jam reiškia rusiškos instrukcijos keltuose ir aparatuose? Informacija keltuose, ką daryti nelaimės atveju, tik rusų kalba... Inžinierius, kurio žinioje yra viešbutis, ignoruoja lietuvių jų krašto sostinės "Lietuvos" viešbutyje.

Viešbučio restoranai gražūs, patarnavimas malonus, maistas patiekiamas skoningai. Deja, viena kavinė, kažkokios moterų artelės žinioje, dvelkia sovietišku "mandagumu". Viena mano bičiulė pasiūlė pasivaikšioti puoduku kavos su šokoladu. Susiraukusi padavėja pripildė puodukus, o aš pasirinkau laisvą stalėlį kavinės priekyje. "Moterys, ten negalima sėdėti", ne savo balsu suriko padavėja. Apsidairiau, ieškodama kokio nors užrašo. Klausiu: "Kodėl?" "Todėl, kad aš taip sakau", ji vėl riktėlėje. Viešbutyje dauguma svečių lenkai ir degtinė pakviptę pinigais rusai, keli turistai iš Vokietijos. Dvidešimtojo aukšto restorane yra modernus "disko" ir aukštos kokybės valgykla. Vakarienes metu girdejojame vokiškas, lenkiškas ir

rusiškas dainas, bet sakoma, kad kartais dainuojama ir lietuviškai. Lankytojai atrodo pinigingi, bet teko nugirsti, kad tai nelabai orus elementas...

Restoranuose

Pietavau su dukra ir "Vyturio" leidyklos vyriausiu redaktoriumi Liudu Piliumi "Senojo rūšio" restorane Vilniaus senamiestyje. Restoranas originalus, su senomis nuogų plytų sienomis, įdomiomis lempomis su fantastiškais gaubtuvais, patogiais baldais. Patarnavimas profesionalus, ilgas valgių sąrašas, geras vynų pasirinkimas, bet... pieno prie kavos nėra. Ir taip buvo visur. Pieną tik vieną kartą mačiau "Lietuvos" viešbučio pusryčių restorane. Jo nebuvo ir privačiuose namuose. Ne kartą pagalvojau, ar jo gauna vaikai?

Pakeliui į Kauną sustojome papietauti ištaigingame "Stumbro" restorane, bet tame pačiame pastate prie įėjimo ilgą eilę pirkėjų prie mėsos produktų parduotuvės gaidino apetitą.

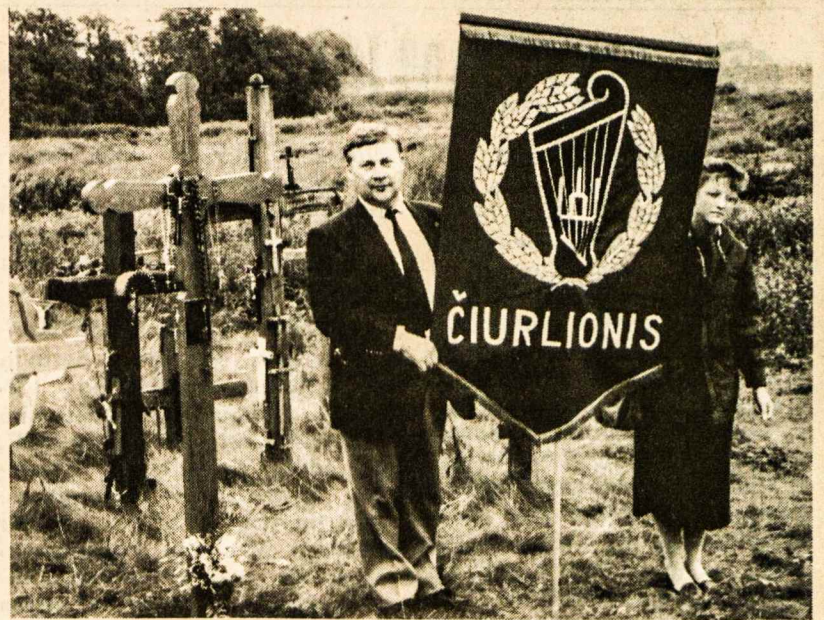
Nidoje elegantiškas "Nidos" restoranas su puikiais maistu ir patarnavimu, bet jame sutinkia randamas moterų tualetinis kambarys sukrėtė savo kraštutine nešvara, ignoravimu visų higienos reikalavimų. Tą problemą padiskutavusi su

palydovais, gavau atsakymą — nėra privačių savininkų, o restorano pagal planą nustatyta funkcija yra pavalgydinti klientus. Tualetų valymui nėra apmokamo etato, nes jie neatneša pajamų.

Visoje Lietuvoje ta pati problema — teatruose, restoranuose ar pakelėse. Tualetiniai kambariai, jei tokius iš viso galima rasti, yra nehygieniški, nesiderina nei su pastato paskirtimi, nei su jo dydžiu. Tai sovietinės sistemos išdava — nesvarbus yra žmogiškasis elementas, tik biurokratų apspęsta funkcija. Neturėjo lietuvių sprendžiamo balso rūpintis savo gyventojų sveikata, nors iš senų senovės pasižymėjo švaros meile.

Teatruose

Kiek kitokio pobūdžio problema yra teatruose, kurių lankiau net šešis. Puiki scena, modernūs dekoracijoms keisti mechanizmas, aukštos kokybės muzikos instrumentai, ištaiginga salė, patogios sėdynės, koridoriai, geras apšvietimas, skoningos dekoracijos... Deja, apie žiūrovų patogumą architektams nebuvo leista rūpintis: ilgos eilės kėdžių, kai kur vienoje eilėje net per 70 vietų, bet... niekur nėra tarpo, kaip Vakaruose, kur teatrų sėdynės paskirstytos sekcijomis, kad vidury eilės sėdinčiam žiūrovui nere-

Čiurlionio ansamblio atstovai iš JAV Kryžių kalne. Kairėje — dirigentas GEDIMINAS PURLYS, dešinėje — VIRGINIJA RUBINSKI

kėtų lipti per kelias dešimtis kojų... Ir, žinoma, sunku rasti tualetinius kambarius...

Viešbutis be logikos

Artinantis prie "Nevėžio" viešbučio Panevėžy, mano bendrakeleivis sako: "Pastebėkite, koks čia didžiulis viešbutis, bet privažiavimo nėra". Iš tiesų — mūsų autobusai sukinėjasi, ieškodami vietos išleisti keleivius, kol pagaliau sustojame siaurame skersgatyje. Tempiname lagaminus per gatvę, manevruodami tarp lekiančių automobilių. Pačiame viešbutyje taip pat logikos nėra: dvylika aukštų, daug kambarių, bet tik du veiktavys keltuvai, pritaikyti sliekams — vos keturi asmenys be lagaminų gali juose tilpti. Kambarių televizijos aparatas "Šilelis", bet jame instrukcijos rusų kalba. Tai dar vienas sužaloto Lietuvos veido bruožas — sovietinės sistemos idiotizmas: viešbučiai atitiekia savo funkciją, apnakvydina kaip galima daugiau asmenų, bet nesirūpina jų patogumu.

Krautuvėse

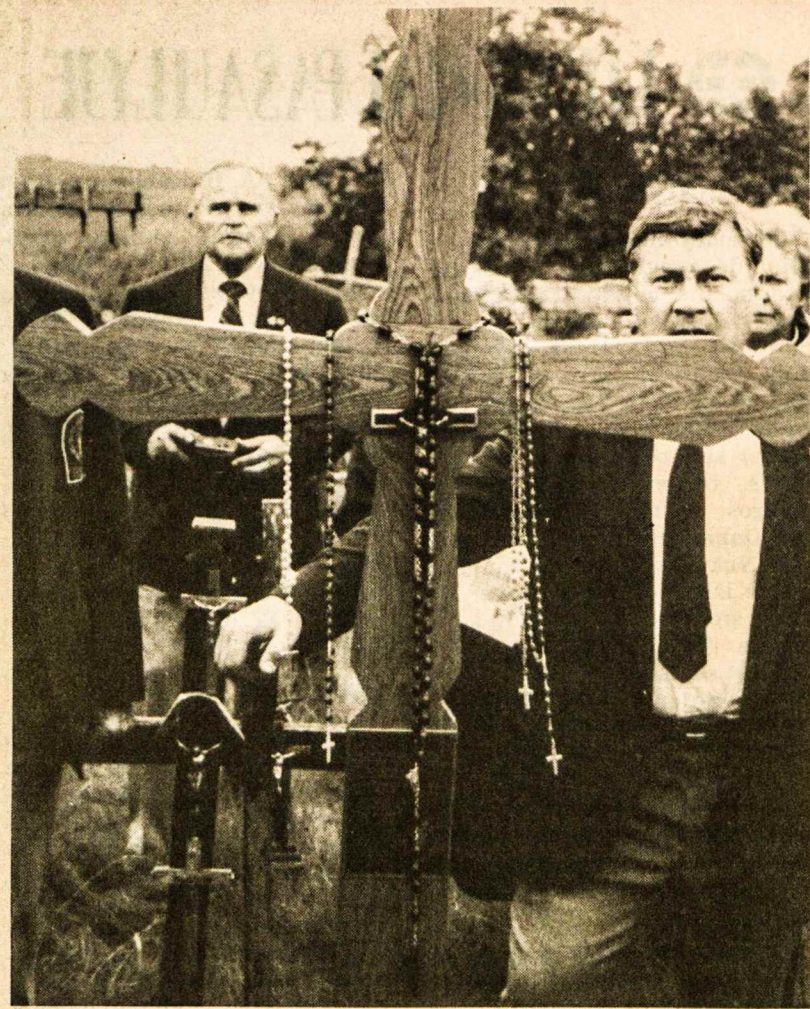
Turėjau progos aplankyti kelias krautuves. Erdviame Šakių kooperatyve galima buvo įsigyti suvenyrų, audinių ir vaikams gan grubiai pagamintų žaislų, bet eiliniame gyventojui kasdieninio gyvenimo reikmenų pasirinkimo nėra. Vienoje Kauno maisto krautuvėje buvo pakankamai duonos

ir riestainių, nehygieniška sumestų į didelės vielos pindus. Pirkėjai rinkosi, krovė pirktinius į ne visai švarius vežimėlius. Matėsi kopūstai, burokėliai ir nelabai patraukliai atrodanti žuvis, gazuoto vandens buteliai, vaisių konservai ir vietiniai saldainiai. Stebino mane paradoksas, kad tokioje primityvioje aplinkoje rusiškai kalbančios kasininės naudojo modernią elektrinę pinigų kasą. Parduotuvėse gintaro dirbinių nėra. Jo galima gauti tik juodoje rinkoje, o jo kaina pakilo iki aukso vertės.

Kapinėse ir miestuose

Mano sesuo ir aš buvome giliai sujaudintos, kad 1936 m. mūsų mirusio tėvelio kapas yra kažkieno prižiūrimas, apdėtas, gelėmis apsodintas, nors ten neturime jokių giminių. Obelisko formos Suomijos granito paminklas atrodė nenukentėjęs nuo laiko tėkmės, įrašai aiškūs...

Lietuvos miestuose judėjimas nepaprastai didelis. Kartais tenka prastovėti net kelis eismo šviesų pasikeitimus. Blokadą atšaukus, "degalinėse" jau yra benzino. Praeiviai nedrausmingi, nekreipia dėmesio į automobilius ar autobusus, bet vairuotojai atsargūs ir griežtai laikosi eismo taisyklių. Kioskuose paravinėjama spauda ir ledai, o mus prajuokino virš vieno Vilniaus kiosko didoka iškaba "Zukio pyragas". (Bus daugiau)

Čiurlionio ansamblio kryžius, pastatytas Lietuvos Kryžių kalne su atitinkamu įrašu. Tai Čiurlioniečių padėkos ženklas. Kairėje — ALEKSAS LIUTKUS, dešinėje — Čiurlionio ansamblio dirigentas GEDIMINAS PURLYS. Nuotr. V. Plečkaičio

Sunkus Lenkijos kelias į demokratiją

A. SURAUČIUS

Atrodė, kad lenkai, nusimetę pavaldumą Maskvai ir pradėję šalinti totalitarizmą, greitai atstatys duagipartinę sistemą. Solidarumas šventė pergalę. Atsikūrė kai kurios buvusios uždraustos partijos, steigėsi naujos. Visuomenė rėmė T. Mazoveckio vyriausybę ir patikėjo skelbiamomis persitvarkymo priemonėmis. Ne daug kas bandė užsiminti apie tikslesnę ekonominę pertvarkos programą. Finansų ministro L. Balcerovičiaus planas pasiekti kuo skubiausiai pinigų ir prekių pusiausvyrą nepasiteisino.

Baigiasi jau antras pusmetis, o kainos vis kyla. Mažėjant perkamajai galiai, ryškėja dar didesni pavojai krašto ūkiui. Visa tai smukdo nuotaikas, kurias parodo tik 43% dalyvavusių savivaldybių rinkimuose. Gamyba krito 30%. Įmonės pradeda užsidaryti dėl sumažėjusios gaminių paklausos. Kylantis kredito nuosminkiai ir augantys mokesčiai tampa pagrindiniu valstybės pajamų šaltiniu. Nenuostabu, kad valstiečiai savo nepasitenkinimą išreiškia streikais ir demonstracijomis. Švenčiant "Solidarumo" pergalės, seimo ir T. Mazoveckio vyriausybės veiklos metines, pripažįstama gana gili Lenkijos politinė krizė. Įvyko skilimas ir pačiame "Solidarume". L. Valensa kaltina seimą ir vyriausybę dėl delsimo ir tūpčiojimo vietoje. Pripažįsta, kad vyriausybė ir seimas dirba daug, bet prieikaistauja dėl nesugebėjimo tautai nušviesti tikrą padėtį, per mažai reaguojant į žmonių nerimą. Keičiamasi kaltinimais iš abiejų pusių.

Krokuvoje apie katalikų laikraščio "Tygodnik Pow-szechny" redaktorių J. Turovičių susibūrė įvairių pažiūrų intelektualų grupė. Daug sąmyšio įneša dešiniųjų partijų veikla, skelbianti kovą masonams, žydams, komunistuojantiems valsininkams, tautinėms mažumoms, vokiečių dominavimui Europoje... Nepamiršta ir lietuviai. Visa tai pateikiama per televiziją, radiją ir spaudą. Atsiranda ir rimtų nuomonių apie ekonominę pertvarką. Bet kaltinama pirmiausia Jaruzelskio valdžia, per dešimt metų privedusi kraštą prie suirutės, iš kurios sunku per trumpesniąją laiką išbristi. Dar kai kurie intelektualai aiškina, kad visa tai rišasi ir su tautos būdo savybėmis. Vyriausybė teigia, jog yra sunku iš komunistinės sistemos paveldo staiga pereiti į laisvosios rinkos sistemą. Esą net tai galėtų būti pavojinga. Žmonių matoma ir kita priežastis — per lengvas vyriausybės pasidavimas Vakarų įtaigai iš karto keisti ekonominę sistemą, tikint lengviau gauti užsienio paskolų.

Tikėtasi, kad ekonominės reformos sėkmę nulems tautinė vienybė. Pasigirsta balsų, kad reikalinga stipri autoritarinė valdžia, patikėta protin-

gam ir drąsiam žmogui. Tai padėtų pergventi pereinamąjį laikotarpį į tikrą demokratiją. Be to, labai pasigendama tolerancijos ir kantrybės. Redaktorių J. Turovičius įtaigiai kalbėjo apie dvasinės civilizacijos atsilikimą. Reikia veikti dvasinio atgimimo linkme. T. Mazoveckio užsienio politikai pritarimas yra. Lenkai nusivylę Vakaraais. Galima orientacija į rytus ir kaimynus. Tik tolimoje ateityje tikimasi "antros Japonijos" Lenkijoje. Gal ne be reikalo tarp išlipinamų ir nešiojamų ūkių skaitome reikalavimą T. Mazoveckio vyriausybei nedelsiant oficialiai pripažinti Lietuvos nepriklausomybę.

(Pranešimas sutrumpintas)

SVARSTYMAI IR PRIELAIIDOS

Sovietų ekonomijos krizė

ALGIMANTAS EIMANTAS

Persirikiavimas iš stagnacijos į laisvos rinkos gyvenimo stilių pagaliau pasirodė Gorbačiovo pareiškimuose. Dar taip neseniai jis kategoriškai buvo atmetęs Jelcino ir jo šalininkų siūlymus skubiam ekonominiam persiorganizavimui. Jis rėmė tada Sovietų Sąjungos ministro pirmininko Ryžkovo projektą, kuris praktiškai nedaug kuo skiriasi nuo įprasto penkerių metų plano, dirguojamo iš Maskvos.

Tačiau ekonominių reikalų pablogėjimas, biurokratinė suirutė, organizacinis pasimetimas ir radikaliųjų spaudimas privertė Gorbačiovą prisitaikyti prie gyvenimo tikrovės. Atrodė, kad Gorbačiovo dienos prezidento kėdėje būtų buvusios suskaidytos, jei jis ir toliau būtų laikęsis su Ryžkovu.

Gorbačiovo "persiorientavimas" buvo viešai paskelbtas Aukščiausiosios tarybos sesijoje. Atmesdamas Ryžkovo planą, Gorbačiovas pasisakė už Jelciną, kuriam dabar priklauso milžiniški Rusijos respublikos ištekliai. Tuo būdu Gorbačiovas pakeitė perestroikos kryptį ir tempą. Bet laviuoti tarp stalinistų ir radikaliųjų jam nebus lengva.

Pirmiausia Gorbačiovas turi neatidėliotinai pertvarkyti visą biurokratiją. Gana daug žemesnio rango valdžios pareigūnų veidmainiauja, delsia ir sabotuoja, pasyviai priešindamiesi Gorbačiovo užmojams ir nenorėdami prarasti komunistų partijos jiems suteiktų privilegijų ir autoriteto. Jie puikiai supranta, kad sėkminga pertvarka reiškia jų karjeros pabaigą.

Antra — būtina organizacinio ryšio, susisiekimo, transporto, mechanizacijos ir užduoto darbo atlikimo peržiūra. Gorbačiovas sunaikino visą, kas dar šiose srityse veikė, bet nesukūrė jokios naujos struktūros. Atsirado tuštuma, skirianti planuotojus nuo planų vykdytojų. Ši spraga turi būti užpildyta kruopščiais ir atsakingais tarpininkais.

Trečia — nedelstinas Sovietų Sąjungos piliečių aprūpinimas kasdieniniais reikmenimis ir produktais. Praeityje trūkumai buvo nuolatiniai gyventojų svečiai, o dabar jau einama prie bado ir padidėjusio skurdo. Apatija apėmė visą kraštą, nes pradėdama abejoti ne tik naująja santvarka, bet ir pačiu Gorbačiovu. Kūno ir dvasios nuovargio pašalinimui Gorbačiovas turi patenkinti žmonių pagrindinius reikalavimus. Tik pakėlus pragyvenimo lygį jis galės tikėtis nuosirdaus pritarimo ir jo reformų rėmimo.

Spaudoje daug rašyta apie tabako produktų stoką Sovietų Sąjungoje. Aiškinamos ir duonos trūkumo priežastys. Nors javų derlius šiais metais yra rekordinis, eilės prie duonos parduotuvių kalba apie blogą žemės ūkio struktūrą. Maskvoje, Leningrade ir kituose didmiesčiuose kariuomenė talkina duonos kepykloms, nes pasenusi technika ir darbininkų trūkumas nepatenkina pareikalavimų.

Tokia pati problema yra ir javų nuėmime, malūnuose, bei jų pristatyme į kepyklas. Šių dienų kilometrines eiles prie duonos parduotuvių nebuvo matytos nuo Chruščiovo laikų. Nikitos klaidžiojimai baigėsi jo nušalinimu. Toks pat pavojus kyla ir Gorbačioviui. Jau vien ekonominio pobūdžio problemos slepia Gorbačiovą. O kur dar politiniai, religiniai, kultūriniai ar žmogaus teisių klausimai? Ar jie bus išspręsti?

Vilčių mažai. Greičiausia matysime komunistinės imperijos žlugimą, o po to — darnų ir nuoseklų nepriklausomybės įgyvendinimą respublikose, kurios to siekia. O Lietuva taps imperijų griovimo simboliu.

"SAMOGITIA" Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įraš
knygas bei žurnalus
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Čiurlionio ansamblio, besilankančio Lietuvoje, delegacija prie Aukščiausiosios tarybos rūmų Vilniuje. Iš kairės: deputatas Stasys Kašauskas, Ona Mikulskienė, dirigentas Gediminas Purlys, Aušra Babickienė, "Tėviškės" draugijos pirm. Vaclovas Sakalauskas, Virginija Rubinski, Aurelija Balasaitienė, neatpažintas asmuo. Nuotr. V. Plečkaičio

Nauji žemiausiu atlyginimų nurodymai

Nuo darbo savaitės, kuri prasideda 1990 m. spalio mėn. 1 d., įsigalios šie žemiausi atlyginimai (išskyrus derliaus nuėmimo darbininkams):

PAPRASTO DARBO ATLYGINIMAS (įskaitant namų priežiūros darbininkus)	
Paprasto darbo atlyginimas (valandinis)	\$ 5.40
Studentai iki 18 metų (valandinis)	\$ 4.55
Alkoholinių gėrimų padavėjai (valandinis)	\$ 4.90
Medžioklės/žvejybos vadovai (diena – virš 5 val.)	\$54.00
Medžioklės/žvejybos vadovai (iki 5 val.)	\$27.00

Nuo 1991 m. sausio mėn. 1 d. įsigalios šie žemiausi atlyginimai vaisių, daržovių ir tabako derliaus nuėmimo darbininkams.

Suaugusiems	\$ 5.40
Studentams iki 18 metų	\$ 4.55

Aukščiausiam kambario ir maisto vertė, apskaičiuojant žemiausius atlyginimus (nuo 1990 m. spalio mėn. 1 d. įsigalios paprastiems darbininkams, nuo 1991 m. sausio mėn. 1 d. – derliaus nuėmimo darbininkams).

Kambarys – atskiras (savaitė)	\$25.00
– bendras (savaitė)	\$12.50
Maistas – (vienam kartui)	\$ 2.00
– (savaitė)	\$42.00
Kambarys ir maistas (savaitė)	
– su atskiru kambariu	\$67.00
– su bendru kambariu	\$54.50
Apgyvendinimas (savaitė)	
tik derliaus nuėmimo darbininkams	
– su patogumais	\$78.30
– be patogumų	\$57.80

Ministry of Labour

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

SAUGO PAMINKLUS

Vilniaus miesto taryba rugsėjo 11 d. nutarė išskirti iš Vilniaus aikštės kelis sovietinius paminklus ir nuimti nuo savivaldybės rūmų memorialinę lentą su Antano Sniečkaus bareljefu. Paminklai nebus išskeldinti, kol juos saugo sovietiniai šarvuotieji. Saugotojai ypatingą dėmesį skiria V. Lenino ir kovose dėl Karaliaučiaus žuvusio gen. I. Černiachovskio paminklams. Pastarojo palaikai yra palaidoti Vilniuje, jo vardu pavadintoje aikštėje, kur pastatytas ir jam skirtas paminklas. Miesto taryba į šį paminklą nesiekė, tik tarėsi su giminėmis dėl jo palaikų iškelimo. Kai jie bus išvežti iš Vilniaus, paminklas, netekęs ligišiolinės prasmės, pats sunyks be griovimo. V. Lenino ir V. Kapsuko paminklai tebėra nepalieti dėl jiems kažkieno parūpintos šarvuotųjų apsaugos. Bareljefinė A. Sniečkaus lenta jau nulupta nuo Vilniaus savivaldybės rūmų. Prie susirinkusios minios buvo atvažiavęs vienas sovietinis šarvuotis, bet pasitraukė. Atrodo, jo įgula neturėjo įsakymo ginti A. Sniečką.

MINDAUGO AKMUO

Mindaugo karūnacijai 1253 m. liepos 6 d. įamžinti šiemet ant Juozapinės kalno Vilniaus rajone prie Medininkų buvo pastatytas didžiulis paminklinis lauko akmuo. Jį nežinomi asmenys rugsėjo 15 d. naktį nuvertė traktoriumi. Kai pašventintas paminklinis akmuo buvo atstatytas, rugsėjo 22 d. naktį jį kažkas apipylė dažais ir bandė padegti. Rugsėjo 23 d. naktį Mindaugo akmuo vėl buvo deginamas. Kaimyniniuose ūkiuose nei Lietuvoje, nei Gudaros pasienyje nepavyko surasti paminklinio akmens nuvertimui panaudoto galingo traktoriaus "K-700". Kyla klausimas – kas taip nekenčia vienintelio Lietuvos karaliaus Mindaugo? Peršasi išvada, kad Mindaugo akmens nuvertimu ir netgi deginimu bandoma keršyti už pradėtą sovietinių paminklų iškelimą iš Lietuvos miestų. Pakartotinis šio Mindaugui skirto paminklinio akmens atstatymas ir sutvarkymas gali paskatinti V. Lenino ir V. Kapsuko gyvėjus imtis veiksmingesnių keršto priemonių. Jie gali susprogdinti paminklinį Lietuvos laukų akmenį karaliui Mindaugui.

GEDULOS ZARASUOSE

Rugpjūčio 26 d. Zarasuose buvo prisimintas tą dieną 1941 m. vokiečių įvykdžius 8.000 žydų nužudymas. Ten jie, atrodo, buvo atgabenti ir iš kitų vietovių. Apie žydų tautos tragediją kalbėjo rajono valdytojo pavaduotoja Vitalija Karlienė, kun. Vytautas Kapočius, kun. Algirdas Daukyns, žydų laikraščio "Jerušolajim d'Lita" ("Lietuvos Jeruzalė") red. Grigorijus Smoliakovas. Šia proga pabrėžiama, kad Lietuvoje dabar yra išaiškinta apie 500 žydų kapinių ir mirties stovyklų. Daugelis jų buvo apleistos, išnyko. Tik dabar jos pradeda susilaukti reikiamo dėmesio. Zarasų rajone šiemet buvo sutvarkytos ketve-

rios žydų kapinės. Jose atsirado net ir paminklinių akmenų. Kapinių sutvarkymu rūpinosi vietiniai kunigai, talkas organizavo čia vykusios ateitininkų stovyklos dalyviai.

VERSLININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Pirmasis pasaulio lietuvių verslininkų suvažiavimas Vilniaus universitete susilaukė apie 20 verslo atstovų iš JAV, Kanados, Britanijos, Vokietijos, Bulgarijos ir Kolumbijos. Suvažiavimą įvadiniu žodžiu pradėjo Vilniaus universiteto rektorius prof. J. Kubilius, informacinį pranešimą "Lietuvos respublikos ekonominė situacija" skaitė ministrė pirm. K. Prunskienė. Išeivijos lietuviai verslininkai Lietuvoje viešėjo iki rugsėjo 23 d. Iki to laiko jie turėjo progą susipažinti su lietuvių poreikiais, Lietuvos gamyklų bei įmonių atstovais, valdžios žmonėmis. Svečių tarpe vyravo nuomonė, kad Lietuva galėtų suklestėti tik tapusi antrojo Hong Kongu – tarpininke tarp Rytų ir Vakarų. Pasak JAV lietuvių Vytauto Vebeliūno, Lietuva užsienio rinkon lengvai galėtų prasižvelgti turbūt tik su konservais šuniukams ir kaitėms, už vieną dėžutę gaudama 20 centų, o pardavėjui užsienyje palikdama 80 centų. Pirmiausia reikia palaipsniui pertvarkyti visą Lietuvos ūkį, kad jo gaminiai atsidadytų durys užsienyje. Lietuviai reikia akcijų biržos ir valiutos banko, naujų įstatymų.

KITI SVEČIŲ PATARIMAI

Nedelsiant reikėtų įteisinti privačių iniciatyvą, leidžiančią užsieniečiams atidaryti parduotuvę Vilniuje. Tokia amerikiečių parduotuvė, net ir prekiaujant rubliais, būtų pilna prekių. Lietuvai tapti tarpininke tarp Rytų ir Vakarų padėtų palanki geografinė padėtis, įsigalėjusi rusų kalba, tik reikia lietuvių, gerai mokančių anglų bei kitas užsienio kalbas. Tokių galima rasti išeivijos pensininkų eilėse. Jie galėtų būti vertėjais ir patarėjais, kol išaugs šiam darbu paruošta jaunoji karta Lietuvoje. JAV lietuvių Kęstutis Gaižutis pasiūlė Vilniuje atidaryti Verslininkų namus, aprūpintus dabartine ryšių sistema, kompiuteriais ir vertėjais, atvirus viso pasaulio verslininkams. Reikia pertvarkyti ir dabartinius turizmo reikalus. Juos išjudintų modernūs viešbučiai su užsieniečiams pritaikytais vidaus įrenginiais, pramoginiu kurortu tapusi Palanga. Turizmui padėtų palankios sąlygos Lietuvoje rengiamiems suvažiavimams, tarptautiniams simpoziumams. Turistų skaičių padidintų ne vien tik apsilankymas Lietuvoje, bet ir sudaryta galimybė iš čia nuvykti į kitas vietas – pvz. Kareliją ar Kaukazą. Pasaulio lietuvių verslininkai savo pirmajame suvažiavime priėmė rezoliuciją, remiančią Lietuvos vyriausybės dabartinę politiką. Jie betgi pabrėžė, kad Lietuvos nepriklausomybės siekiamas įgyvendinti reikia visų jos gyventojų vienybės ir susitarimo, visų politinių jėgų susitikimo. V. Kst.

Vilniaus miesto tarybos rugsėjo 11 d. ištrėmimui pasmerktą Vinco Kapsuko-Mickevičiaus paminklą saugo raudonarmiečiai sovietiniame šarvuotyje

Antra knygų siunta pasiekė Lietuvą

Lietuvių informacijos centro pranešimu iš Niujorko, Lietuvių katalikų religinės šalpos antroji knygų siunta Lietuvai yra pasiekusi Kauną.

Siuntinys buvo pakrautas Putname liepos mėnesio pabaigoje. Jį sudarė 25,550 egzempliorių "Krikščionis gyvenime", 711 Lietuvių katalikų mokslo akademijos darbų, 15,400 M. Nekalto Prasidėjimo Putnamo seselių padovanočių knygų ir 5,626 apylinkės lietuvių suaukotų knygų. Viso sukrauta 1,273 dėžės su 47,287 skirtingais leidiniais. Šią siuntą koordinavo ALKOS vedėjas kun. Rapolas Krasauskas ir prel. Vytautas Balčiūnas. Visos knygos pasiūstos CARITAS sambūriui, kuris knygas dalina adresatams.

Pirmasis siuntinys "Knygos Lietuvai" pasiekė Lietuvą rugpjūčio 21 d. po maždaug 30 dienų kelionės iš Niujorko. Abi siuntos plaukė laivu iki Hamburgo. Ten kilo problemos dėl vizų, ypač antrai siuntai. CA-

PASITINKAME Jūsų svečius Montrealyje, Mirabel oraostyje. Atvežame į Toronto, Hamiltono, Londono, St. Catharines, Niagara Falls ir nuvežame atgal į Montrealį. Pakelkite pasiūlomą kavos ir galviančių gerimų be papildomo mokesčio. Kreiptis tel. (416) 528-4173 arba (416) 547-0074 Hamiltone.

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas

130 Kennedy Avenue,
Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus geresnei savo atečiai

Martyno Mažvydo valstybinei bibliotekai, kuri aprūpina visas Lietuvos bibliotekas ir knygas skirstys.

Iš Niujorko sekanti "Knygos Lietuvai" siunta išplauks lapkričio mėn. Stambias knygų aukas šiai siuntai yra parūpinę Fordhamo universiteto religinio mokslo biblioteka, McGraw-Hill leidykla, Unijū institutas, Ligouri religinės literatūros spaustuvių ir viena gimnazija. Lietuvių katalikų religinei šalpai transporto išlaidas apmokėti padeda Loretos Stukienės vadovaujama "Americans for an independent Lithuania" organizacija. Sandėlius "Knygos Lietuvai" nemokamai parūpino Kultūros židyns Niujorke ir statybininkas V. Paulius.

Artėjant švenčių metui, Lietuvių katalikų religinė šalpa yra nukreipusi savo dėmesį į kitas šalpos sritis. Yra užsakyta kalėdinis siuntinys, skirtas Lietuvos vaikams ir seneliams. Laukiam žaislų, drabužių, avalynės. Norintys paremti LKR šalpos darbą, prisiųsti knygas, leidinius ar daiktus, prašomi tai daryti LKR šalpos adresu: 351 Highland Blvd., Brooklyn, New York 11207, USA. Turintys klausimų gali skambinti specialiu projektu vedėjai Rasai Razgaitienei įprastam darbo valandom: (718) 647-2434. (LIC)

Pagalbos Lietuvai vajuos aukos

\$1,100 – K. E. Gudinskai; \$1,000 – Jonas Lelis a.a. tėvelio P. Lelio atminimui, S. Šetikas, A. Diržys, S. E. Čepai, K. Suokaitė; \$500 – M. Gaputytė; \$400 – R. Rimas, J. E. Bubniai; \$350 – dr. B. Vidugiris; \$250 – A. A. Lukošius; \$200 – A. Pranskas, J. E. Zidneriai, S. Zubrickas, F. A. Povilauskai, V. Januška, Z. Stanaitis; \$175 – P. Pranckevičius; \$100 – V. Anyas, I. Matus, M. Matusevičius, L. Simana-

vičius, J. A. Jurcevičiai, J. Mynkantas, J. Kažemėkas, K. Poška; \$135 – a.a. F. Čižienės atminimui aukoj: V. F. Venckevičiai, J. O. Matukaičiai, K. Dalan, G. J. Kristolaičiai, A. M. Tumačiai, B. A. Steponaičiai; \$50 – M. Gegužis, P. Siulys, J. Mitalaitis, Alf. Sudeikis, M. Macevičius, L. G. Matukai – J. L. Dūdų 40 m. vedybinės sukakties proga.

Dėkojame už aukas. J. K.

Aukas siųsti: **Pagalbos Lietuvai vajuos, 1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8**

Čekius rašyti: **Kanados Lietuvių Bendruomenė-PLV**

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta

AKTYVAI PER 32 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 9%
santaukas 8.5%
kasd. pal. taupymo s-ta 8%
90 dienų indėlius 11%
1 m. term. indėlius 12%
1 m. term. ind. mėn. pal. 11.5%
3 m. term. indėlius 12%
RRSP ir RRRF (pensijos) ... 9%
RRSP ir RRRF 1 m. 12%
RRSP ind. 3 m. 12%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 16.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 13.25%
nekiln. turto pask. 3 m. 14.5%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Beverly Shores lietuvių Indianoje jungia jau keturiadesimtąsias veiklos metus pradėjęs Lietuvių klubas, turintis apie 90 narių, čia susirenkančių vasaros mėnesiais. Klubui jau daug metų vadovauja perrenkama ta pati valdyba, kurią dabar sudaro: pirm. Jonas Vaznelis, buvęs Čikagos lietuvių operos solistas, vicepirmininkai Dana Noreikienė ir inž. Leonas Nekus, sekr. Irena Jonynienė ir inž. Meilutė Rulienė. Jos dėka šioje mažoje lietuvių kolonijoje Vasario 16 gimnazijai kasmet surenkama apie septynis šimtus dolerių, o šiuo metu inž. M. Rulienė su talkininkėmis surinko ir porą tūkstančių dolerių Lietuvon siųsti vaistams. Lietuvių klubas daug svečių susilaukiančią tradicinę gegužinę šiemet surengė rugpjūčio 26 d. Gražinos ir Jono Stankūnų restorano sode.

Mažosios Lietuvos fondo ir rezistencinio sąjūdžio suvažiavimai rugsėjo 1-2 d.d. įvyko Čikagoje. Suvažiavusios fondo narius pasveikino tarybos pirm. V. Žiobrys, su baigiamu ruošti istoriniam Mažosios Lietuvos žemėlapiu supažindino kartografas R. Žemaitaitis. Veiklos pranešimą padarė valdybos pirm. A. Limantas, finansų – inž. R. Buntinas. Nauja Mažosios Lietuvos fondo vadovybė nebuvo išrinkta. Palikta senoji dvejų metų kadencijai. Fondo įstatų pakeitimai taip pat atidėti skėniam suvažiavimui. Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio suvažiavime išlaikyti sveikinimai, pagerbti mirusieji mažlietuvių ir sąjūdžio nariai. Jonas Dainauskas skaitė paskaitą "Ivykių reikšmė Mažosioje Lietuvoje". Apie dabartinę būklę kalbėjo Lietuvos aukščiausiosios tarybos atstovas Rimvydas Valatka. Trumpą žodį tarė ir kitas svečias iš Lietuvos – A. Kalanta. Sąjūdžio valdyba atstvydino, o naujos rinkimuose neatstado kandidato į pirmininkus. Tad suvažiavimo dalyviai pirminku sekančių dvejų metų laikotarpiui paskelbė Algį Regį, o jis valdybą pasiviektė R. Buntiną, dr. K. Srugytę, V. Trumpjoną, J. Lampatį, K. Vėlių ir A. Bagdoną. Suvažiavimas baigė Mažosios Lietuvos himnu.

Italija
Tautų draugystės posėdžiuiose Riminio mieste dalyvavo buvusi politinė kalinė Nijolė Sadūnaitė ir kun. Saulius Bytautas, OFM, pastoracinį darbą dirbantys Novosibirsk. N. Sadūnaitė, dalyvius supažindinusi su ilgus metus trukusiu religijos persekiojimu sovietinamoje Lietuvoje, pabrėžė, kad dabar ten jau nebėra organizuotų veiksmų prieš Katalikų Bažnyčią, bet jaučiama pogrindinė neoficiali veikla, bandanti jaunimą atitolinti nuo religijos, jos svarbiausių problemų sprendimo. Atgimstančiai Lietuvai trūksta religinės literatūros, kunigų pastoracijai, dvasios vadų darbui su jaunimu. Iš Sibiro atvykęs kun. S. Bytautas, OFM, nusiskundė, kad vyresnioji Novosibirsko gyventojų karta yra pasyvi, vengianti dabartinių naujovių. Tuo tarpu jaunimas linksta prie Katalikų Bažnyčios, jungiasi į demokratinius sąjūdžius. Seniau žmonės bijojo kunigų, juos laikydami KGB bendradarbiais. Dabar pasitikėjimas kunigais esąs didesnis, jų veiklos sąlygos geresnės, valdžia palankesnė, bet vis dar jaučiama opozicija religijai. Pasak misionieriaus kun. S. Bytauto, OFM, religiniam visuomenės atgimimui Sibire reikės bent poros dešimtmečių.

Australija
Tautos šventės minėjimą Sidnio lietuvių rugsėjo 9 d. pradėjo iškilmingomis pamaldomis Šv. Joachimo bažnyčioje Lidcombe. Lietuvai skirtas Mišias atnašavo prel. P. Butkus, giedoją B. Aleknaitis ir J. Ankauskas diriguojamas "Dainos" choras. Pamokslą apie lietuvių tautos kelius į laisvę ir jos pasitikėjimą Dievo pagalba sakė kun. P. Martūti.

Minėjimo dalyvius lietuvių namuose pasveikino ALB Sidnio apylinkės valdybos pirm. A. Giniūnas. Tylos minute pagerbus už tautos laisvę žuvusius ir dėl jos kentėjusius lietuvių, prel. P. Butkus invokaciją sujungė Tautos ir Dievo Motinos Marijos šventės, abi svarbias nepriklausomybės ir religinės laisvės siekiančiai Lietuvai. Paskaitą apie Tautos šventės ištakas ir jos dabartinę reikšmę skaitė dr. A. Mauragis. Kazio Inčiūros, Bernardo Brazdžionio eilėraščių deklamavo A. Šarkauskas ir D. Bartkevičienė. Patriotinių dainų programą atliko "Dainos" choras ir moterų ansamblis "Sutartinė". ALB apylinkės valdy-

KRONAS

R. KRONAS REAL ESTATE REALTOR

460 Brant Street, Suite 205, Burlington, Ontario L7R 4B6
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone

ANELE MURAUSKAITĖ

Verslo tel. 333-4744 Namų tel. 389-4242

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikoma skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

Aukus arba palikimus siųskime Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Canadian European Export Import Co.
Siunčiame siuntinius į Lietuvą, Estiją, Latviją, Gudiją, Ukrainą

Siuntiniai siunčiami supakuoti pačių siuntėjų ne mažesni kaip 5 kg.
Taip pat turime mūsų bendrovės paruoštų siuntinių.
Parduodame automobilius visoje Rusijoje.
Persiunčiame pinigų tiesiogiai jūsų norimam asmeniui.
Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudimą (\$121.50 trims mėnesiams).
Parūpiname iškvietimus norintiems aplankyti Kanadą.
Parūpiname vaizdajuostes iš jūsų tėvynės (kraštų pažymėtų aukščiau).

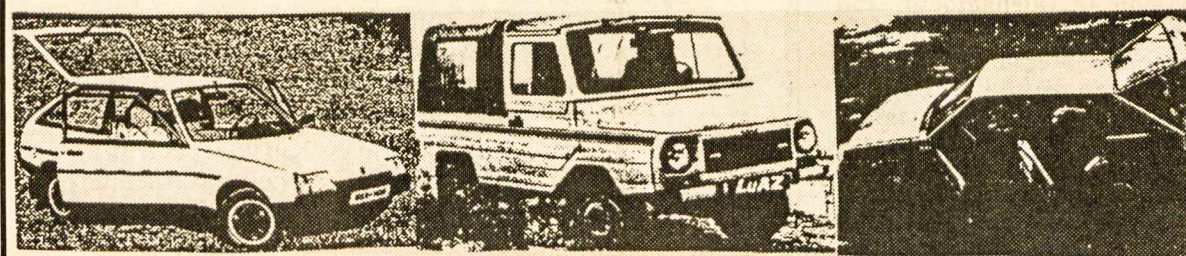
404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel. (416) 534-3860 Fax (416) 533-4910
Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. - 7 v.v., šeštadienį 10 v.r. - 5.30 v.p.p.

Mūsų patvirtinti prekybininkai
Kazan Overseas Parcels Big Win Center
83 Shanley St., Kitchener, Ont. 760 Brant St., Burlington, Ont.
Tel. (519) 743-7653 Tel. (416) 639-7547
Silesia Co., 37 Helles Ave., Welland, Ontario
Tel. (416) 734-4487

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADACANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8
Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

JUOZAS KONČIUS

Gimtasis kampelis

Kiekvienam išeivui, praleidusiam svečioje šalyse didesnę gyvenimo dalį, gimtasis kampelis, koks nereikšmingas jis bebūtų, lieka jam gražiausias ir nepakeičiamas. Į jį sugrįžtama mintimis ir prisiminimais, apie jį noriai kalbama su tais, kuriuos vienysią bendros patirties ryšiai. Į plačią visuomenę, į spaudą, išeinama tik tada, kai šį mažai kam žinomą kampelį pats gyvenimas iškelia į platesnio dėmesio sferą.

Čia priminsime vieną iš tokių nežymių vietovių — Kaltinėnus. Šiaip jau — tai yra tik nedidelis provincijos miestukas, prisiliejęs prie banguojančių ir aukštyn kylančių vidurio Žemaitijos kalvelių. Jos tęsiasi tolyn į šiaurę ir pasipuošia Medvėgalio piliakalnio viršūne, o iš ten apsidarius jau matyti ir ne vienos šventovės bokštai bei melynųjų tynų ežerėliai. Didysis įvykis Kaltinėnuose nebuvo romantiškas.

Gaisras

Prieš porą metų, ankstyvą birželio mėnesio rytą, sudėję prieš šimtą metų iš storų žuolinių rastų atstatytą Šv. Jono Krikštytojo šventovę; taigi prieš pat tos parapijos atliadus, į kuriuos tą dieną grįžta dauguma iš parapijos išsklydusių vaikų. Po tos baisios nelaimės vyskupas Vaičiūs atsiuntė naują, jauną kleboną kun. Petrą Linkevičių. Atvažiavęs jis visomis jėgomis tuoj kibo į darbą. Iki Šv. Jono atliadų šventorius buvo išvalytas, pamaldoms pastatyta didžiulė palapinė. Susirinkusi tūkstantinė minia meldėsi, šį sykį karščiau negu bet kada, kad Dievas laimintų jų pastangas, o naujam klebonui duotų jėgų ir ištvermės atstatant istorinę šventovę toje pačioje vietoje, kur Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Vytauto pastangomis buvo pastatyta pirmoji Kaltinėnų šventovė tuoj po žemaičių krikšto.

Darbas veja darbą

Apie jauno klebono darbus Kaltinėnuose rašo Marija Saukienė žurnale "Katalikų pasaulis". Per du mėnesius, parapijiečių padedamas, jis pastatė laikiną, tačiau puošnią ir jaukią bei apšildomą bažnytelę — tikras stebuklas. Kol dar rengiamas numatytos šventovės projektas, klebonas pradėjo tvarkyti kapines: jas aptvėrė mūrine tvora, iškirto krūmokšnius, sutvarkė apieistus kapus ir paminklus. Svarbiausia — suremontavo kapinių koplyčią, kuri anksčiau buvo paversta trąšų sandėliu. Dirbo visi: ir parapijiečiai, ir iš kitur samdyti žmonės. Liaudies meistrų dirbiniais išpušta koplyčia 1989 m. Vėlinių dieną buvo atšventinta. Pamaldose dalyvavę žmonės džiaugėsi savo ir klebono darbo vaisiais. Dabar koplyčioje bus galima pašarvoti mirusį, atlaikyti gedulines pamaldas. Klebonas įrėngė parapijos salę. Joje renkasi jaunimas ir senimas, repetuoja choras, katekizuojajami vaikai, o gėvėnijoje miestelio žmonės ateina Kalvarijos kalnų pagiedoti.

Senelių namai

Parapijos dvasios vadas gerai žino, kokie darbai dar jo laukia, kai bus pradėta statyti šventovė. Drauge su jaunimu jis jau aptvarkė aplėistą piliakalnį. Nepriklausomybės kalnų vadinamą. Ant šio kalno Lietuvos tremtinių atminimui

pastatė menišką kryžių. Kalno papėdėje jau pradėta Liurdo Švč. Mergelės Marijos koplytėlė. Iš šios vietos prasišvendančius šaltinius nukreipė šventovės link, nes statybai reikės daug vandens. Rudenį pradėjo ruošti trasą Kristaus Kančios Kalvarijos koplytėlėms. Čia bus gražiausias Kaltinėnų parapijos kampelis.

Pastaciūs šventovę, iš statybinių medžiagų likučių klebonas planuoja sumūryti senelių prieglaudą. Kaip Kaltinėnų vieniši seneliai jos laukia! Kaip jiems bus gera pasilikti savo parapijoje tarp pažįstamų bei draugų. Nors prieglauda dar nėra, bet klebonas jau globoja ir išlaiko kankinio vyskupo Vincento Borisevičiaus senutę seserį. Šią vasarą Čikagos kardinolas Bernardin, lankydamas Lietuvą, stabtelėjo trumpai ir Kaltinėnuose, kur jis aplankė ir palaimino šią devyniasdešimt penkerių metų senutę. Klebonas myli ją kaip motiną, myli ir visus nelaiminguosius, vienišus, vargšus, ligonius. Kiekvieną dieną klebonas mina takelį į ligoninę, kurioje įrengta koplyčia. Kasdien jis ligoninėje klauso ligonių išpažinčių, dalija šv. Komuniją.

Kartu su jaunimu jis dažnai aplanko ir kaimyninėse parapijose esančius senelių namus. Kiekvieną tokį apsilankymą seneliai sutinka, nespėdami džiaugsmo ašarų. Jie nuolat laukia šių Dievo pasiuntinių. Seni žmonės nuširdžiai įvertina, kad ir patį mažiausią jiems parodytos meilės trupinėlių, o kunigo palaiminimai juos nuostabiai pakelia ir guodžia.

Jaunimas ir našlaičiai

Klebonas organizuoja maldininkų keliones į garsiausias Lietuvos šventoves. Šiose kelionėse ypač gausu jaunimo. Jaunimas myli ir gerbia savo kleboną. Kartais atrodo, kad pats šventasis kunigas Jonas Bosko bendrauja su Kaltinėnų jaunimu. Klebonas moko vaikus bei jaunimą kurti savo širdyse ir aplinkoje dvasines vertybes. "Tik meilė ir gerumas išugdo asmenybę", — dažnai kartoja mūsasis Bosko. Bet daug daugiau pasako jo kasdienybė, sugebėjimas pastebėti žmogaus skausmą ir nepraeiti pro jį abejingai.

Klebonui skauda, jam rūpi našlaičių likimas vaikų namuose. Jis ragina žmones dėl Dievo meilės ir žmoniškumo, kiek kam leidžia galimybės, pasiimti vargšą našlaitį, padovanoti jam motinos, tėvo meilę, pavaduoti tikruosius tėvus (galbūt tėvų vardo nevertus), kurstyti vaikų širdyse gerumo ugnelę. Klebonas mėgina apsilankyti pas kiekvieną parapijietį ir jam pasiūlyti, kad paimtų nors vieną našlaitį ir augintų, auklėtų kaip savo vaiką. Toks klebono entuziazmas ir suartina kaltinėniškius, moko gyventi krikščioniškai, mylėti kiekvieną žmogų, dalytis su juo visa kuo, mylėti ir garbinti Dievą.

Išėivijos parama

Gražu, kad Lietuva dar turi tokių entuziastų, kaip Kaltinėnų klebonas kun. P. Linkevičius. Jų pasišventimu kraštas atgims, ir bus atstatytos šventovės. Reikia pasidžiaugti, kad ir išėivijon patekusi tautos dalis remia jų pastangas ir džiaugiasi atsiektais laimėjimais. Ir šiaip mes turime nemažai tautos reikalais be-

sisielojančių žmonių, kurių darbai yra reikšmingi ir nepaprastai reikalingi tiems idealistams anapus. Norėčiau paminėti vieną tokių nepailsančių, tyliai pasišventusių Lietuvos gerovei darbininkų, kun. Kazimierą Pugevįčių ir jo vadovaujamą Lietuvų katalikų religinę šalpos įstaigą. Per eilę metų jis daro tai, kas Lietuvai reikalinga ir ko iš mūsų laukia lietuvių tauta.

Prasidėjus atgimimui krašte, Lietuvių katalikų religinės šalpos veikla itin suintensyvėjo, ir jų darbo laukas dar labiau išsiplėtė. Jiems reikia talkos ir finansinės paramos. Siunčiant auką galima pažymėti ir kuriam tikslui ji skiriama. Kaltinėnuose besidarbuojančių vardu norėčiau paprašyti, kad siųsdami auką Lietuvų katalikų religinei šalpai (čekius rašyti — Lithuanian Catholic Religious Aid, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA), pridėtumėte dar nors ir mažą dalelę Kaltinėnų šventovės atstatymui bei nuostabiems kunigo Petro Linkevičiaus darbams paremti. Iš mažo grūdo išauga dideli medžiai.

Alkoholizmo liūnas - kaip išbristi?

Neužtenka vien stiprios valios, reikia atskleisti žmogui girtavimo beprotiškumą, kad jis įžvelgtų savo pralaimėjimą ir tuo būdu žengtų pirmąjį žingsnį į blaivų gyvenimą

Kai asmuo bando nugalėti alkoholizmo problemą savo valia, man primena gerai žinomą azijiečių piršto galvosūkį. Šis žaislas yra pntinė makštis, į kurią iš abiejų galų įkišami pirštai ir paskui bandoma ištraukti. Juo stipriau bandoma, juo sunkiau pirštus ištraukti.

Panaši yra alkoholiko padėtis, kai jis bando išsipaizinti iš alkoholizmo. Panikos pagautas alkoholikas bando atsipalaiduoti, sukeldamas priešingą jėgą savo nenaudai: juo stipriau bando nustoti gerti, juo giliau klumpsta.

Mes, A. A. nariai, seniai žinome, kad vien tik stipri valia negali sustabdyti gėrimo. Kyla klausimas, ką reiškia stipri valia ir kodėl ji gali būti negatyvus elementas alkoholiko gyvenime? Ar gali ji pasidaryti teigiamu elementu ir teigiama savybe, kai ji būna supprasta ir tinkamai naudojama? Valia yra asmens sugebėjimas daryti sprendimus ir atitinkamus veiksmus, kitais žodžiais tariant, galia kontroliuoti savo veiksmus bei jausmus. Aišku, stipri valia yra asmeninė galia, kuri padeda žmogui įvykdyti savo sprendimus bei troškimus.

Kai nusistatęs asmuo pasiekia tam tikrą tikslą, nepaisant didelių sunkumų ir kliūčių, sakome, kad jis turi stiprią valią. Kai žmogus suzlunga, nors visas eitų jo naudai, sakome: jam nepasisekė todėl, kad jo valia buvo per silpna.

Bet "stipri valia" yra truputį klaidingas pasakymas, nes valia yra vykdomoji arba lemiamoji sprendimo išraiška ir viena pati yra bejėgė. Valia išjudina kitas galias tikslui siekti, bet pati be pagalbos suzlunga. Mat ji turi veikti protingai. Pvz. stiprios valios žmogus gali norėti pakelti namą, bet vie-

Dionizo Poškos, rašytojo ir Žemaičių tautinio sąjūdžio dalyvio, kapas Kaltinėnuose

valia visada pasirenka asmens gėrį. Kai pasirenka blogį (gėrimą), tai daro per nemokškumą ir klaidą, laikydamas jį gėriu. Kadangi valios siekis yra gėris, tai reikia atskleisti girtavimo beprotiškumą, ir valia darys teisingą pasirinkimą.

Tame savęs gydymo procese valia veikia ir ugdo stiprų norą nustoti gerti. Nors alkoholikas dar nepajėgia pasirinkti blaivystės, gali dabar kreiptis į pagalbos šaltinius. Jis gali pakelti telefono ragelį ir prašyti pagalbos; gali nueiti į A. A. susirinkimus; gali priimti A. A. draugijos idėjas ir dalyvauti jos veikloje. Tuo būdu valia tampa dideliu turtu, o ne kliūtimi. Galimybė pasveikti prasideda, kai alkoholikas įžvelgia savo pralaimėjimą. "Mes prisipažiname, kad buvome bejėgiai prieš alkoholį, kad mūsų gyvenimas tapo nebesutvarkomas". Tai pirmas A. A. žingsnis. A.A.

Priešus prie šito taško, neteisinga sakyti, kad alkoholiko valia yra visiškai palinkusi girtavimui. Alkoholikas tikriausiai turi "dvigubą valią" ir viena jo prigimties dalis protestuoja prieš jo žiaurų, prievartiną girtavimą. Gailla, kad šita valios kova padaro alkoholiką dar labiau nepastovų, klaidžiojantį, dvilypiškaai nusiteikusi.

Neužmirškime, kad alkoholizmas yra liga. Neįmanoma sulaikyti ligą vien stipria valia. Jeigu žmogus bandytų išgydyti vėžį ar džiovą vien stipria valia, greitai sumokėtų už tokią klaidą savo gyvybę. Jeigu valia yra nesuvaldoma, tai kaip asmuo gali atgauti vadovavimą savo reikaluose ir gyvenime? Vyraujantys alkoholiko troškimai žlugdo jį, tai kaip gali jis pasitikėti savo valia, kad ji bus sveikų pasirinkimų ir troškimų pradininkė?

Atsakymas glūdi Tomo Akviničio paaiškinime. Pasak jo,

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

dų renginiam. Jie reikalavo pirmiausia išspręsti svarbiausias didžiausio Kanados miesto problemas. Padėkos dienos proga prarastas maisto gaminių rinkimo vajas liudija, kad daug torontiečių neturi pakankamai pinigų maistui. Šiame vajuje buvo surinkta beveik 600.000 kilogramų maisto, bet "Kasdieninės duonos banko" organizacija, turinti 200 skyrių, maisto gaminiais pagalba teikia kas mėnesį sparčiai didėjančiam torontiečių skaičiui. Dabar tą pagalbą jau gauna 93.000 gyventojų. Didžiąją dalį sudaro šeimos, turinčios dirbančių narių su pragyvenimui nepakankamu minimaliu valandinio atlyginimu.

Kitą Toronto problemą atskleidė 1990 m. \$2,3 milijono biudžeto \$42 milijonų deficitas, pakeitęs planuotą \$10 milijonų perteklių. Biudžetui padengti buvo panaudotas \$22 milijonų atsargos fondas, bet vis vien trūksta apie \$19,6 milijono. Tas trūkumas paliečia metropolinio Toronto policiją, dėl sumažėjusio keleivių skaičiaus kritusius viešojo susisiekimo TTC bendrovės pajamas, padidėjusias socialinės gerovės pašalpas. Policija savo deficitą žada sumažinti antvalandžių apkarpymu, atsisakymu kai kurių neesminių paslaugų torontiečiams.

Panašiai elgsis ir TTC susisiekimo bendrovė, negalinti padidinti keleivių skaičiaus, sumažėjusio dėl pernai torontiečius kamavusios "darbo pagal taisykles" taktikos, kurią pasirinko unija, oficialiai nepaskelbusi streiko. Metropolinio Toronto pirm. Alan Tonks atsisakė šiais metais padidinti mokesčius Toronto gyventojams. Tačiau jų stambaus pakėlimo nebus išvengta sekančiais metais. Biudžeto deficitui sumažinti jis bandė gauti papildomą \$7,5 milijono paramą iš provincinio ūdo, bet jos nesutiko parūpinti naujasis Ontario premjeras Bob Rae.

Kvebeko premjeras R. Bourassa pertvarkė savo ministerių kabinetą, beveik pusei ministerių pakeisdamas arba sumazindamas turėtą darbą. Daug kam atrodo, kad ministerių kabinetu pertvarkymas buvo padarytas dėl praėjusią vasarą įvykusio susikirtimo su indėnais. Viešojo saugumo ministrį S. Elką pakeitė C. Ryanas, jam palikęs tik susisiekimo ministeriją. Panašiai pasielgta ir su indėnų reikalus tvarkiusiu ministriu J. Ciaccia. Šias pareigas perėmė Ch. Sirros, o J. Ciaccia liko tik su tarptautinių reikalų ministrija. Oficialiai skelbiama, kad S. Elkas ir J. Ciaccia norėjo mažesnės darbo naštos vienoje ministerijoje. V. Kst.

Odinių drabužių IŠPARDAVIMAS

Parduodami labai geros rūšies avies kailio švarkai.

Kaina nuo \$299.

Su šia atkarpa, lietuviams duosime \$25 nuolaidą visą spalio mėnesį.

MONTREAL LEATHER

Factory Outlet

129 Spadina Avenue, Toronto, Ontario.

Telefonas 597-9223.

MES PERSIKELĖM Į NAUJAS PATALPAS 1520 STEELES AVE. W. (prie DUFFERIN) (416) 738-9955

SONA HI FI

MES PERSIKELĖM Į NAUJAS PATALPAS 1520 STEELES AVE. W. (prie DUFFERIN) (416) 738-9955

VISOS PASAULIO SISTEMOS SONA HI FI TURI VISKĄ

HITACHI TRK-W330W

110-220 VOLTS 50-60 Hz

\$129.99

ORSON OV-9000

\$299.99

HITACHI VM-2380

\$1499.99

SONY CFS-W350S

\$149.99

HITACHI VT-727

\$449.99

NATIONAL PANASONIC NV-M7EN

\$1499.99

Mes turime didžiausią pasirinkimą foto aparatų, video aparatų, televizorių, nešiojamų radijų trumpomis bangomis, dvikasetinių magnetofonų ir kitokių aparatų iš tokių žymiųjų firmų:

SONY, JVC, AKAI, AIWA, NATIONAL, PANASONIC, SHARP, HITACHI, TOSHIBA, SANYO, SANSUI ir PHILIPS, YAMAHA & CASIO

Mes taipgi skaitliniu būdu perfilmuojam vietinės sistemon užsienietiškas vaizduojostas mūsų specialiomis kainomis, dviejų valandų — \$39.95.

1520 STEELES AVE. W. (at Dufferin) TORONTO, ONT. (416) 738-9955 FAX (416) 238-2212

232 RIDEAU STREET OTTAWA, ONT. (613) 238-7090 FAX (613) 238-8452

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker

1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytę, B.A., *pirkimo ir pardavimo atstovę.* Ji mielai jums patars. Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Loughheed & Barnard

šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

Popietė skirta muzikai

Sol. Virgilijus Noreika ir pianistas Povilas Jaraminas Toronte

LAIMA B. KURPIENĖ

Iškilusis Vilniaus operos tenoras Virgilijus Noreika ir pianistas Povilas Jaraminas koncertavo lietuviams Torontose universiteto Walter salėje, sekmadienį, spalio 14 d.

Klausojo solistas pateikė dosnią ir įdomią programą, kurioje buvo įtrauktos liaudies bei lietuvių kompozitorių dainų, operų arijų, pasaulio klasikų ir operėčių dainų. Solistas yra nepamainomas lietuviškų dainų atlikėjas. Jis pats giliai įsijaučia į kiekvieną kūrinį, padarydamas jį net savotišku dramatišku vaizdeliu. Į tą dramą jis įtraukia klausytoją ir priverčia jį nuoširdžiai toje dainoje dalyvauti. Tai ypač buvo ryšku J. Talat-Kelpšos „Už aukštų kalnelių“.

Labai sėkmingai jis atskleidė ir E. Griego keturių dainų subtilumus. Nuotaiką betgi drumstė solisto atsikosėjimai tarp atliekamų kūrinių. E. Griego dainas norėjosi išgirsti vientisai, nenutraukiant klausytojo įsigilino.

Antroji koncerto dalis buvo skirta operų arijoms ir tarpautinėms klasikų dainoms,

įterpian ir A. Raudonikio „Svelnumą“. Ir čia išryškėjo V. Noreikos lyrinių kūrinių puikus atlikimas bei ypatinga meilė lietuvių kompozitorių kūrybai. A. Raudonikio dainos atlikimas ir vėl pasiekė klausytojo sielos gilumą.

Jaunatviškai nuskambėjo įsimylėjusio Des Grieux trumputė arija iš G. Puccini operos „Manon Lescaut“. Jausminga buvo interpretacija Eleazaro arijos iš J. F. Halevi „Žydės“. Solistas atliko ir labai daug draminiai bei muzikiniai reikalaujančią Otello mirties sceną iš G. Verdi „Otello“. Nors aiškiai šis vaidmuo solistui yra artimas, įkvėpiančias jo vaizduotė, bet tragiškojo Otello interpretacija reikalauja tamsių balso atspalvių, „spinto“, dramatinio tenoro balso.

V. Noreikos balsas stiprus, pateiktas geros kvėpavimo technikos, nors kai kur jaučiasi įtampa aukštesnė ir žemesnė gaidose. Perėjimai iš „forte“ į „pianissimo“ nuostabiai gražūs. Žodžių tarimas be priekaišto. Savo repertuare jis turi per 40 operinių vaidmenų. Būti labai įdomu pamatyti jį operos scenoje.

Pianistas Povilas Jaraminas atidžiai ir išradingai papildė solisto dainavimą. Tarp P. Jaramino ir V. Noreikos yra glaudus muzikinis ryšys ir tarpusavio supratimas. Antrojo koncerto dalyje P. Jaraminas paskambino tris G. Gerschvino preliudijas, atskleidždamas savo talentą ir džiazo bei lyrikos atlikimą.

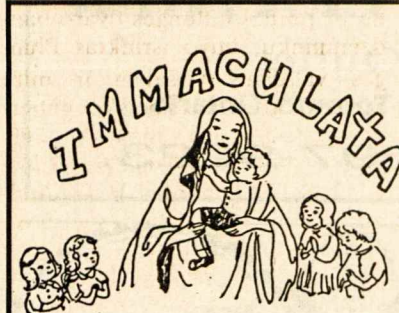
• Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir „Tėviškės žiburiams“. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėju ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

Iš anksto dėkingi –

„TŽ“ leidėjai

Sol. VIRGILIJUS NOREIKA

LIETUVIŲ VAIKŲ DARŽELIS,

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vedamas, priima vaikučius nuo 2,5 iki 5 metų amžiaus, pusei ar visai dienai. Skambinti telefonu 534-5773 Toronte.

Toronto lietuvių choras „Volunge“ ir Klivlando Dievo Motinos parapijos jungtinis choras koncertavo Toronte įvykusiame IV-me Pasaulio lietuvių kultūros kongrese 1988 m. Šie du vienetai kartu su sol. Virginija Bruozyte, pianistais – Leokadija Paulauskaite-Kanovičiene ir Vytautu Bakšiu atliko koncertinę programą Klivlando Lietuvių dienos š.m. spalio 20-21 d.d. Dešinėje „Volungės“ dirigentė muz. Dalia Skriniskaitė-Viskontienė. Sėdi akompaniatorius komp. muz. Jonas Govedas. Klivlando Dievo Motinos parapijos chorui vadovauja muz. Rita Cyvaitė-Kliorienė. Nuotr. St. Dabkaus

NAUJIEJI KANADIEČIAI GALI PRARASTI DAUG METŲ TURĖTĄ TEISĘ

Pagal britų įstatymą (Common Law), suaugę kanadiečiai, kurie ištikimai laikosi įstatymų, turi teisę turėti privačią nuosavybę, įskaitant ir šaunamąjį ginklą. Kanados vyriausybė šandien tvirtina, kad tai netiesa.

Dabar Kanados vyriausybė planuoja tą teisę atimti visiems naujiems kanadiečiams. Aiškina, kad teisę turėti šaunamąjį ginklą esanti privilegija. Mes manome, kad visa tai yra tas pats, kas turėti automobilį ar namą. Kai naujasis įstatymas (Bill C-80) bus priimtas, Kanados gyventojams teks laukti trejus metus, kol jie galės pirkti šaunamąjį ginklą.

Dar svarbiau, kad daug šaunamųjų ginklų, dabar laikomų teisėtai, taps NEBE TEISĖTAIS. Taip pat ateityje žmonės tik Kanadoje galės laikyti ne visų rūšių šaunamuosius ginklus. Atvykstantieji jūsų giminės į Kanadą ar jūsų čia gimę sūnūs bei dukterys neturės tų pačių TEISIŲ, kurias kanadiečiai turėjo išties dešimtmečius.

Sulaikykime šį **blogą įstatymą**. Rašykite federacinio parlamento nariams į Otavą (pašto ženklas nereikalingas), arba skambinkite parlamento nariams ir jiems pasakykite, kad įstatymo (Bill C-80) NENORITE.

Padėkite mums kovoti dėl jūsų **teisių**. Atsiųskite savo įrašą. Padarykite tai šiandieną. Galite tapti ir nariu.

NATIONAL ARMS COLLECTORS' ASSOCIATION

P.O. BOX 39,
PICKERING
ONTARIO
L1V 2R2

Prie miško altoriaus

Dokumentinė apybraiža apie Lietuvos partizanų kovas su okupacinėmis sovietų pajėgomis

ANTANINA GARMUTĖ

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

„Spyglio“ partizanai išsilaikė iki tragiškos 1952 m. birželio 24 d., kai juos, sumigusius, klasingai iššaudė bolševikų užverbuoti vokiečiai – Ūkas iš Plutiškių ir Hasneris – iš Ingavangio. Tai įvyko Prienų šile, prie Juodaraščio kaimo.

Buvo išlikęs vienas gyvas šios istorijos liudininkas – Šukevičius. Jis nesinėjojo ginklo, atliko tikėtojo, virėjo pareigas. Jo vaidmuo, vėliau – mirtis, liko iki galo neišaiškinti. Šukevičiaus žmona, tuomet siuvusi aplinkiniuose miškuose kaimuose, pasakojo: „Vyras rytą grįžo su partizanais iš žygio. Kartu su jais atsigulė po pušelėmis, bet užmigti negalėjo – vidaus balsas liepė prigulti po kitais medžiais. Taip ir padarė. Pabudo, išgirdęs šūvius. Pamatė, kaip vienas prūsas automatu šaudė sugulusius į eilę vyrus, o kitas naganu iš arti juos pribagainė. Nuo šūvių serijos persivertęs ore Pranas Kižys dar spėjo sušukti: „Jėzau, Marija!“

Išdavikai vokiečiai liudininkui Šukevičiui nieko nedarė... Kodėl? Saugumo archyvai tyli.

„Geležinio vilko“ rinktinės partizanai: prigules priekyje „Smauglys“ – VINCAS BRAŽINSKAS, už jo priklausęs „Ąžuolas“ – KAZIMIERAS KURTINYS, sėdi pirmas dešinėje vadas „Spyglys“ – VYTAUTAS MENKEVIČIUS, stovi iš kairės „Dėdė“ – VINCAS NAVIKAS, „Gegužis“ – KAZYS POPIERA, „Keleivis“ – SIGITAS JANKAUSKAS, „Karaliūnas“ – KLEMENSAS MARČIULAITIS, „Klajūnas“ – ALBINAS BANISLAUSKAS, „Pranelis“ – Pranas Kižys. Iš partizanės Antaninos Kurtintytės – „Liepos“ albumo

Po šaudymo, kurį girdėjo miškų kaimelių gyventojai, eigulys matė du ginkluotus vyrus, bėgančius iš tos vietos Prienų link. Netrukus atbeldė du sunkvežimiai su kareiviais. Šie paleido į darbą kulkosvaideis, inscenizuodami susišaudymą. Po to išdegino benzino ir vata suveltus vyrų kraujus, o lavonus išsivežė. Žmonės, grįždami iš Prienų bažnyčios, kelyje sutiko eglėšakėmis apmestus sunkvežimius, iš kurių ant kelio dulkių lašėjo kraujas. Kur užkasė partizanus – iki šiol nežinoma.

Jų žuvimo vietą mums parodė Prienų šilo eigulys Mikušauskas.

Atgimimo vėjai aptirpdė okupacijos ledkalnį. Pakėlė galvas nuo kasdienybės ir atsigręžė į apšaudytą mūsų praeitį, į paniekintus mūsų didvyrius.

Vieną gražų rugsėjo vidurdienį Prienų krašto žmonės užpildė pušynėlių šilo pakrastyje prie Juodaraščio. Atvyko niekieno neverčiami, su gelėmis rankose, ašaromis akyse, pagarba ir meile širdyse nusilenkti šiemis paskutiniais šių vietų partizanams, žuvusiems 1952 m. Joninių išvakarėse.

Jų žuvimo vietoje, nedidelėje miško aikštelėje, atidengtas paminklas. Šeši plieno kryžiai – kiekvienam po vieną – saugos jų atminimą. Iš gėlių ir ąžuolų vainikų žmonės sukrovė tikrą Miško altorių.

Žmonės pažinojo juos – gimtinės ąžuolus, tikruosius Lietuvos gynėjus: Vytautą Menkevičių, Albina Banislauską, Vincą Bražinską, Vincą Naviką, Kostą Marčiulaitį ir Praną Kižį.

Čia jų gimtoji žemė, kurios takeliais bėgiojo jų basakojė vaikystė. Čia jie atidavė brangiausią, ką žmogus turi – gyvybę už tėvynės laisvę. Čia jie – plieno kryžiais sustingo šile...

Paskutinis „Geležinio vilko“ rinktinės vadas „Spyglys“ – Vytautas Menkevičius (g. 1930) kilęs iš Sakališkių kaimo, buvo jauniausias penkių vaikų šeimoje. Tėvai turėjo 32 hektarus žemės. Kaip „buožės“ sūnaus, Vytauto nepriėmė į Marijampolės gimnaziją. Jis dirbo Igliaukos parduotuvėje. Tėvą paėmė į kalėjimą, motina slapstėsi, okupantai gimtąjį lizdą išdraskė. Vytautas buvo švelnus, religingas, darbštus, giliai mąstantis jaunuolis. Į mišką išėjo 1949 m. Apie savo sprendimą pasisakė vyresniam broliui Juozui, nuykęs pas jį į Vilnių. Atsisveikindamas tarė: „Nematau kitos išeities! Vis kviečia, tardo, daužo... Nenoriu daugiau pakliūti į NKVD nagus. Geriau sutiksiu savo likimą su ginklu rankose, kovodamas už Lietuvos laisvę!“

„Dėdė“ – Vincas Navikas (g. 1912) – iš jų vyriausias. Kilęs iš Šilavoto valsčiaus, Plutiškių parapijos, Skinkių kaimo. Pažįstamų ir artimųjų atmintyje išlikęs kaip doras, darbštus lietuviško kaimo žmogus.

Klebiškio miško partizanų kapinėse apsilankius 1989 m. Antra iš dešinės – žurnaliste BIRUTĖ JONELIENĖ, ketvirtas iš dešinės – buvęs partizanas BRONIUS ATKOČIŪNAS, kiti – Kauno kraštotyrininkai. Nuotr. Antaninos Garmutės

„Klajūnas“ – Albinas Banislauskas (g. 1929) – iš Šilavoto valsčiaus, Sarginės kaimo. Brolį prisimena akla moteris iš Prienų – Ona Mačiulienė, buvusi Sibiro lagerių kalinė. Į plieninį sūnaus – didvyrio kryžių atsiremia žilagalvis, 96 metų sulaukęs tėvas. Jo rankose krūpčioja rudeninių gėlių puokštė...

„Smauglys“ – Vincas Bražinskas (g. 1930), kilęs nuo Marijampolės. Pasirinko gąsdinantį slapyvardį, nors buvo „linksmų plaučių“, labai mėgo dainuoti. Miško vienkiemio merginos, nutėkėjusios į Dūkijos kaimus, ir šiandien prisimena, kaip gražiai vyrų dainavo susėdę po pušelėmis prieš savo tragišką žūtį. „Rimti būvo! Mes jiems nerūpėjo, kai mirtis kiekvienam žingsny tykojo!“ – šluostė ašaras Janina, pas kurią taip ir neužėjo tų Joninių švėštė... „Na, apskalbdavom, uniformas pasiūdavom. Juk savi buvo, Lietuvą gyne“.

„Slanka“ – Kostas Marčiulaitis. Apie jį rašyta apybraižoje „Bėga jotvingių upė“.

Lankydamis paskutinių partizanų žuvimo vietą Juodaraščio, neaplenkiamas Skersabalio partizanų kapinaičių, esančių už kelių kilometrų, Skersabalio miške. Jose palaidoti anksčiau žuvę šių vietovių partizanai. Jų kūnams dar buvo lemta išvengti viešo niekinimo turgaus aikštėse.

Skersabalyje ilsisi Vincas Žioba (g. 1923), žuvęs 1951 m. Kapą puošia gėlės. Namiečių paliktas užrašas: „Prisiliečiam prie šito kryžiaus ir pasikalbam su Tavimi“.

Toliau – tvarkinga partizanų kapų rikiuotė: Vasiļauskas Stasys – „Būzūnas“ iš Balbieriškių, Petkevičius Kazys – „Kaštonas“ iš Dūmiškių, Povilaitis Albinas – „Karklas“ iš Klebiškio, Ališauskas Jonas iš Žemaitkiemio, Butkus Jonas – „Zubras“ (g. 1926), žuvęs 1945 m. birželio 23 d., kilęs iš Užbalio kaimo.

Greta kapinaičių gyvenanti partizano Jono Butkaus

Auksinė laikraščio sukaktis

„Nepriklausomai Lietuvai“ Kanadoje – 50 metų

STEPAS VARANKA

„NL“ Kanadoje pasirodė prieš 50 metų. Iniciatorių grupelėje buvo – O. Indrelienė, V. Dagilis, rašytoja-poetė M. Aukštaitė, J. Jokubynas ir kt. Jie sudarė redakcinę komisiją-kolegiją. Pirmininku išrinktas Viktoras Dagilis.

Laikraščio 1 nr. pasirodė 1940 m. vasario mėnesį. Pradžioje jo formatas buvo tik 11x8,5 inčų. Spausdintas mašinėlė. Pirmame laikraščio puslapyje buvo nupieštas varpas. Po juo įrašas: „Petys gi i petį, na, vyrai, kas gali, sustoję i darbą už mylimą šalį, prikelkime Lietuvą mūsų“.

Metrikoje, lietuviškai ir angliškai, pažymėta: prenumerata Kanadoje metams \$1,00, kitose šalyse – \$1,50. Leidžia Kanados lietuvių taryba. Kas laikraštį redagavo, nepažymėta.

Pirmojo vedamojo straipsnio pavadinimas – „Mūsų žodis“. Jame rašoma: „Kanados Lietuvių Taryba išleisdama šį mėnesinį leidinį 'Nepriklausoma Lietuva' vykdo gyveniman senai gimusių kanadiečiuose idėją turėti nuosavą laikraštį, kuris ištikimai ir nuoširdžiai tarnautų jų reikams, atstovautų jų tautines aspiracijas ir patarnautų visoms organizacijoms be srovinių pasiskirstymo skirtumo...“

Straipsnis ilgokas, įdomus ir aktualus, aprašantis emigran-

tų vargus, rūpesčius ir spaudos trūkumą. Kas buvo redaktorius, nėra pažymėta.

Nuo 1942 m. pradžios laikraštį perėmė redaguoti Marija Aukštaitė. Jai talkino Jonas Yla. Tais pačiais metais redakcija ir administracija persikėlė į Montrealį. Labai vargingi buvo laikraščio „NL“ pirmieji žingsniai. Jo formatas kelis kartus keitėsi.

Atvykstančių į Kanadą naujų emigrantų tarpe buvo nemažas skaičius išsilavinusių tautiečių, kurie, atlikę darbo sutartis, įsijungė į lietuvišką veiklą ir spaudos darbą. Pradėjo kultūrinis veikimas. „NL“ laikraštis pražydo, tapo savaitraščiu. Pradėjus Toronte leisti „TŽ“, jo tiražas ir populiarumas sumažėjo.

„NL“ laikraštį iki šių dienų redagavo 12 redaktorių: Viktoras Dagilis, Marija Aukštaitė, Jonas Yla, Marija Arlauskaitė, Leonas Girinis, Pranas Rudinskas, Jonas Kardelis, Henrikas Nagys, Romas Maziļauskas, Juozas Petrėnas-Tarulis, Pranas Paukštaitis ir dabartinė ilgametė jo redaktorė Birutė Nagienė, padedant jos vyrui Henrikui.

Šiais metais „NL“ po vasaros atostogų pertraukos dėl finansinių ir kitų sunkumų perėjo į dvisavaitinį. Jo auksinio jubiliejaus proga drįstu viešai, galbūt ir ne visų tautiečių vardu, išreikšti nuoširdžią padėką redakcijai, administracijai, bendradarbiams ir rėmėjams, linkėdamas ištvermės tęsti šį kilnų, bet nelengvą darbą mūsų tautos labui.

„NL“ rėmėjų būrelis šiam laikraščio paremti rengia š.m. spalio 27 d. Toronto Lietuvių namuose jubiliejinį spaudos vakarą-balių su šokiais.

Poetas dr. HENRIKAS NAGYS ir jo žmona BIRUTĖ – ilgametė „Nepriklausomos Lietuvos“ laikraščio redaktorė. Nuotr. S. Varankos

sesuo Albina pasakoja, kad partizanavęs ir kitas jos brolis – Butkus Vincas – „Vanagas“, kuris sužeistas pateko į nelaisvę. Mirė grįžęs iš lagerių. Butkai būvę tokie pat neturtingi, kaip ir dauguma partizanų šeimų – tėvai turėjo 3 hektarus ir 36 arus žemės...

– 1946 metais brolio žuvimo vietoje su mama pastatė geležinį kryžių, – pasakoja Albina. – Kunigas Luckus pašventino. Apšodino alyvom, aptvėrė. Išstovėjo kryžius daugiau nei 20 metų, bet prieš kokią dešimtį užkliuvo: komunistas – traktoristas Kazys Zužys, gyvenantis Kunigiskiuose, jį su traktorium išvertė... Dienos metu! Dabar, Lietuvai atgimstant, tas Zužys atrado kelią į bažnyčią. Rožinio iš rankų nepaleidžia. Tik kryžiaus neatstatė – skriaudą atitaisyt pamišė.

Neveltui žmonių pasakyta: Dievas glėbyje – velnias širdyje!

Grįždami iš Juodaraščio užsukame į dar vienas partizanų kapinaites – kitapus Šilavoto, Klebiškio miško pakrastyje.

Tėviškės pušų glėbyje čia amžinu miegu miega už Motiną Lietuvą žuvę jos sūnūs: kaimo varguoliai broliai Juodsnukiai, tvirtas vyras Jurgis Pauža iš Šilavoto, Morkūnas iš Mačiūnų, Stakutis iš Prienų...

Palikome Juodaraistį ir žalias miško brolių kapines. O mintys – tenai, stiprybė skleidžiančioje šilo paunksmėje.

Teta Petrutė nepamatė plieno kryžių šile. Nesulaukė jį savo sūnaus pagerbimo. Kai Pranas žuvo, motina neverkė – tik gailiom apskritom akim prieš save žiūrėjo... Tarsi į beorę erdvę. Dabar būtų verkusi... Kaip ir daugelis partizanų motinų, ji sunkiai skyrėsi su gyvenimu. Tarp sąmonės prosvaičių išstardavo paskutinius žodžius: „Ar dar rusai neišėjo iš Lietuvos?“ – tarsi mažutę vilties kibirkstėlę.

Kartu su tūkstančiais lietuviškų sodybų raudonasis smurtas nušlavė nuo žemės veido ir Mogiškę. Niekada nepamiršime, kad buvo laikai, kai lietuvių židinius vadino... „banditų lizdais“.

Tragiškai žuvo ši mūsų „kariuomenė“, tačiau – garbingai! Tarsi grūdus, pasėtas į tėviškės dirvą – subrandino vaisius.

Partizanų kraujas pastatė galingą barjerą „vyresniųjų brolių“ antplūdžiui į mūsų namus. Partizanų kraujas – brangiausias tautos lobis. Jų kraujas atiteka mūsų gyslomis iš praeties. Į amžinąją Lietuvos svajonę – Laisvę!

Red. pastaba. Ši apybraiža yra ištrauka iš A. Garmutės paruošto leidinio „Išėjo broliai“, kuris spausdinamas Lietuvoje. Jį yra taip pat autorė leidinio „Ąžuolų randai“, kuris yra atspausdintas Kanadoje. Jame aprašomi lietuvių pergyvenimai Sibiro tremtyje. (Pabaiga)

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	10 %
180-185 d. term. ind.	10 1/4 %
1 metų term. indėlius	10 1/2 %
2 metų term. indėlius	10 1/4 %
3 metų term. indėlius	10 1/4 %
1 metų GIC-met. palūk. ...	11 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk. ...	11 1/4 %
3 metų GIC-met. palūk. ...	11 1/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk. ...	11 %
RRSP, RRIF ir OHOSP	9 1/2 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.11 1/2 %	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.11 1/4 %	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.11 1/4 %	
Taupomąją sąskaitą	8 1/2 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9 1/2 %
Kasd. pal. čekių sąsk.iki ...	5 1/4 %

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolikius čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 45 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RUŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS
an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6.
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

LTKO pirmininko kvietimas

Brangūs Š. Amerikos sportininkai. Džiaugiuosi radęs galimybę kreiptis į Jus iš nuostabiosios Čikagos. Lietuvos tautinio olimpinio komiteto ir IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių organizacinio komiteto vardu nuosirdžiai kviečiu visus iš-eivijos sportininkus, jų vadovus ir trenerius, visus mylinčius sportą ateinančiais metais į patį didžiausią iki šiol rengiamą Lietuvoje sporto šventę – Pasaulio lietuvių sporto žaidynes.

Tikėkit, jūs būsite priimti kaip patys brangiausi mūsų svečiai. Iki pasimatymo Lietuvoje.

Artūras Poviliūnas,
Lietuvos tautinio olimpinio komiteto pirmininkas.

Susitikimas Lozanoje

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto siekiai atstatyti nutrauktą pripažinimą pasaulio tautų šeimoje mus visuomet domino, ir tos klaidos atitaismos nekantriai laukiame ne mažiau už brolius tėvynėje... Vilniaus "Sporte", 1990 m. rugpjūčio 1 d. laidoje, paskelbtas rašinys apie Pabaltijo krašto olimpinį komitetą delegaciją priėmimą Tarptautinio olimpinio komiteto būstinėje ir pirmininko Samaranco padarytus pareiškimus. Spausdiname ištais.

(Red.)
"Rugpjūčio 30 d., ketvirtadienį, Tarptautinio olimpinio komiteto būstinėje Lozanoje jo prezidentas Chuanas Antonijas Samarancas priėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos Respublikų tautinių olimpinį komitetų pirmininkus Artūrą Poviliūną, Vilniją Baltinį ir Arnoldą Greną. Susitikime taip pat dalyvavo TSRS olimpinio komiteto pirmininkas Vitalijus Smirnovas. Lietuvos Respublikos delegacija buvo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pavaduotojas Kazimieras Motieka, olimpinis čempionas Arvydas Sabonis ir Lietuvos TOK spaudos atašė Roma Grinbiutė-Grinbergienė.

Pabaltijo valstybių Tautinių olimpinį komitetų delegaciją prezidentas Chuanas Antonijas Samarancas priėmė labai maloniai. Jis pareiškė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos Tautinių olimpinį komitetų teisės tuoj pat automatiškai bus atstatytos, kai tik šios valstybės išspręs savo politines problemas – įgis Nepriklausomybę.

Kad šiuo metu nenukentėtų Pabaltijo valstybių sportininkai, o ypač Lietuvos, kurie jau nedalyvauja Sovietų Sąjungos rengiamose varžybose, prezidentas pasiūlė ieškoti ir rasti įvairių sprendimų. Jis neprieštarauja, jei Lietuvos, Latvijos ir Estijos atletai dalyvaus olimpiadose, ne TSRS delegacijos sudėtyje.

Ponas Chuanas Antonijas Samarancas ne tik sutiko su pasiūlymu įsteigti komisiją, kuri rūpintųsi Pabaltijo šalių TOK atstatymo klausimais, bet po susitikimo ją jau ir sudarė. Šioje komisijoje yra atstovai iš Lenkijos, Švedijos, Senegalo ir kitų šalių.

Nuotraukoje iš kairės: A. Poviliūnas, J. A. Samaranchas, K. Motieka, R. Grinbergienė, A. Sabonis

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

- Pervėžam palaiikus, palikimus • Prižiūrim kapus • Perduodam paramą giminėms • Nuperkam automobilius, elektronikos aparatus • Pristatom gėles • Per trumpiausią laiką išrūpinam išskvietimus apsilankyti Lietuvoje, • Išskviciam giminės į Kanadą
- Parūpinam jiems draudimą ir pervėžimą iš Montrealio
- "Aeroflote" patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.

Visais reikalais kreipkitės į Stefą ar Algį Medelius, vakarais tel. 1-416-434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS Kennedy Travel Bureau Ltd.,
296 Queen Street West,
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. 1-416-593-0600

KELIONĖS Į LIETUVĄ

TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA

(Skandinavų oro linija – SAS)

Tiesioginių skrydžių į Vilniją kol kas nesant, tai yra pats patogiausias susisiekimasis su Lietuva. Išskrendam penktadieniais ir grįžtam sekmadieniais, nežiūrint, kaip ilgai tenai viešėjumėt. Žiemos sezono bilieto kaina – \$1093. Norintiems parūpinam išskvietimus, vizas, apsisistojimo vietą (pagal pageidavimą, viešbutyje arba privačiuose butuose). Besidomintieji prašomi kreiptis į ALGĮ MEDELĮ asmeniškai nurodytu telefonu.

MEDJUGORJE! – 1991 m. gegužės 22 d. maldininkų kelionė į Jugoslavijos šventą vietą. Galim sujungti su kelione į Lietuvą!

si irklavime. Ji su Radcliffe universiteto moterų komanda yra dalyvavusi Henley Royal regatoje 1987 m. ir buvo šio vieneto kapitone.

Golfo žinios

Toronto lietuvių golfo klubo 1990 m. sezono uždarymo žaidynėse rugpjūčio 29-30 d.d. Golf Haven golfo laukuose dalyvavo 47 klubo nariai. Jas pradedant, tylos minute buvo pagerbtas miręs klubo ilgametis narys Pranas Pargauskas.

Zaidynių laimėtojai buvo išvesti iš bendro, per dvi dienas sužaistų 36 skylių rezultatų. Jie pasiskirstė taip:

Vyrų klasėje – 1 v. Antanas Keveža (74,75 – 149), 2 v. Stan Podsadecky (75,82 – 157), 3 v. Walteris Ubeika (81,77 – 158).

Moteryų klasėje – 1 v. Irena Kyman-tienė (91,96 – 187).

Su išlyginamaisiais smūgiais vyrų kl. – 1 v. Viktoras Radžiūnas (63,66 – 129), 2 v. Andrius Zaleskis (63,66 – 129). Moterų kl. 1 v. Gražina Stauskienė (66,69 – 135).

Šių žaidynių metu buvo užbaigtos visą sezoną trukusios dviejų minučių sistema tarpusavio varžybos, kurių laimėtojai tapo: 1 v. Darius Vaičiūnas, 2 v. Elizabeta Kėkštienė, 3 v. Ronaldas Astrauskas, 4 v. Vytautas Astrauskas.

Sviedinio primetimo arčiausiai vėlavų dviejų dienų varžybose laimėtojai tapo: Albinas Kartavičius, Doug Ferguson, Aloyzas Kuolas, Jonas Grinsky, Walteris Ubeika ir Antanas Stauskas. Nežinomosios skylių laimėjimas atiteko Romanui Marjosiui.

Klubas dėkoja visiems, prisidėjusiems prie šių žaidynių ir dovanų organizavimui: Vytautui Micekvičiui (Wintario), Stasiui Obelieniiui, Jurgiui Juodikiui (Canada Brick Homes), Albinui ir Romui Kartavičiams (Eden Oak Homes), Petriui Stauskui – už vadovavimą išlyginamųjų smūgių žaidėjams ir Sigitui Krašauskui (spauda).

1991 metų sezonui vadovaus dviem naujais nariais papildyta valdyba. Jos sudėtis: Arūnas Jonikas, Andrius Zaleskis, Kęstutis Eimantas, Virginija Žalauškienė ir Raimundas Grigas (naujieji nariai).

Pereito sezono metu klubo narys Leonas Baziliauskas yra pasiekęs vienu smūgiu skylę (hole in one).

Skautų veikla

• Spalio 30 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje ruošiamą skautininkų-kū suėgia su kavute. Bus įdomūs pranešimai iš Lietuvos skautų veiklos dabartinės sąlygose, taip pat numatomi ir tie pranešimai bei diskusijos. Kvietiami visi gausiai dalyvauti. Draugininkai.

• 1990-91 m. "Šatrijos" tunto vadija: tuntininkė Asta Šimkienė (760-9269), pavaduotoja ps. t.n. Ina Balsytė, adjutantė ps. Judita Melnykaite; "Rūtos" dr-vės jaunėsių skaucių draugininkė vyr. sk. psl. Aurelija Karasiejūtė (279-9079), adj. vyr. sk. psl. Audra Pužerytė; "Dainos" dr-vės skaucių draugininkė vyr. sk. skl. Daiva Grybaitė (532-7284), adj. vyr. sk. psl. Ona Šileikaite; "Mirgos" dr-vės prityrusių skaucių draugininkė vyr. sk. psl. Judita Raškauskaitė (897-0068), adj. vyr. sk. skl. Lina Mockutė; "Baltijos" laivo vadė jūrų ps. Vida Šernaitė (823-4768).

• "Rambyno" tunto vadovai: "DLK Vytauto" vilkiukų dr-vės draugininkas sk.v.v.sl. Andrius Paškus (766-7984), adj. prit. sk. sl. Gintaras Batūra (239-8986); "DLK Mindaugo" sk. dr-vės draugininkas prit. sk. sl. Jonas Mockus (489-7735), adj. prit. sk. sl. Gintaras Karasiejus (279-9079); prityrusių sk. draugininkas sk.v.v.sl. Ričardas Kalendra (621-2332); "Romo Kalantos" skautų vyčių būrelio vadas sk.v.v.sl. Marius Bijūnas (621-1638); "Rambyno" tuntininkas v.s. F. Mockus (489-7735); jūrų skautų "Kauno" laivo vadas s. Vytautas Keturakis (651-1239), adj.j.b.v.l. Simonas Namikas (534-3763). Bet kokiais skautiškais reikalais prašome skambinti čia išvardintiems vadovams-vėms. Tuntininkai

• Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėję ar garbes prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi – "TŽ" leidėjai

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

OVERSEAS VIDEO TAPE

Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už \$45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemos į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.

KODĖL MOKĖTI DAUGIAU?
Skambinkite tel. 244-1822.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

10 % už 90 dienų term. indėlius	
10 1/4 % už 6 mėnesių term. indėlius	
10 1/2 % už 1 m. term. indėlius	
10 1/4 % už 2 m. term. indėlius	
10 1/4 % už 3 m. term. indėlius	
11 % už 1 m. GIC mėn. palūk.	
11 1/2 % už 1 m. GIC invest. pažym.	
11 1/4 % už 2 m. GIC invest. pažym.	
11 1/4 % už 3 m. GIC invest. pažym.	
9 1/2 % už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
11 1/2 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
11 1/4 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
9 1/2 % už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 1/2 % už taupymo sąskaitą	
9 1/2 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
7 % už kasd. pal. čekių sąsk.	

I M A:

už asmenines paskolas nuo 13 1/2 % už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu

1 metų	13 1/2 %
2 metų	13 1/2 %
3 metų	13 1/2 %

(fixed rate)

su keičiamu nuošimčiu

1, 2 ar 3 metų	13 %
----------------------	------

(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 78 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, keliolikius čekius (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Afonsas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.

Telefonas (Toronto linija):
416-773-3779 FAX 1-416-836-1029

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897

232-2322

DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMŲ ĮKAINOJIMAS

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

UNIVERSAL OVERSEAS SERVICES
1960 Ellesmere Road, Unit 6
Scarborough, Ontario M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

**SIUNČIAME IR PARDUODAME PREKES I
BALTIJOS VALSTYBES**

- Apdraudžiame, supakuojame, palaikome sandėlyje
- Siunčiame iš eilės
- Siunčiame dideles ir mažas siuntas
- Namų reikmenis, asmeninius ir kitus įvairius daiktus.

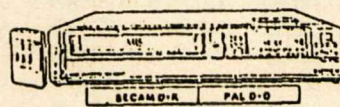
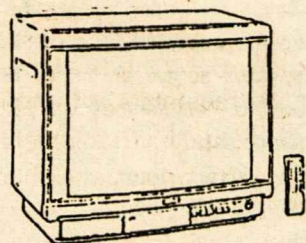
**TAIP PAT SIUNČIAME IR PARDUODAME
220 VOLTŲ/50Hz ELEKTRINIUS REIKMENIS
NAUDOJIMUI EUROPOJE-LITUVOJE**

SONY

NATIONAL PANASONIC

SIUNČIAME "TV", "VCR's, VIDEO KAMERAS, MICRO
KROSNELES IR DAUG DAUGIAU.

Turime įvairių šaldytuvų, krosnių, "freezers", skalbimo ir
džiovinimo mašinų, didelių ir mažų reikmenų.

Liupkevičių ir Pečiulytė šeimos Toronto. Iš kairės: Audra Liupkevičiūtė, Vytautas Pečiulis, Vilija Pečiulytė, Irena Pečiulienė, dr. Marytė Liupkevičienė, Ugnė Liupkevičiūtė; su akordeonu "Armonikos" ansamblio vadovas Stasys Liupkevičius

Skambėjo gražios dainos

Gyvenimas yra įdomus ir įspūdių pilnas. Žmogus ieško pramogų, kurios pajauirintų kasdienybę. Ruošiantis šių metų atostogoms, jau iš anksto planavau pajauirinti laiką. Ruošiausi daug valandų skirti svečiams iš Lietuvos, Liupkevičių šeimai. Abejonių nebuvo dėl jų koncertų programos lygio, nes dainuojanti Liupkevičių šeima savo gyvenimą yra paskyrusi lietuvių dainoms. Kur tik jie koncertavo, neapvydė žiūrovų. Stasys Liupkevičius yra žinomas kaip ilgametis Lietuvos televizijos ir radijo ansamblio "Armonika" narys. Dvidešimt vieneri metai, kai groja ir dainuoja, o jau vienuolika metų ansambliui vadovauja. Dukras Ugnę ir Audrą nuo mažens lavino muzikoje, ir jų pirmieji pasirodymai buvo labai ankstyvoje vaikystėje. Vyresnioji yra baigusi septynmetę muzikos mokyklą, skambina pianinu ir dainuoja. Šią vasarą baigė dantų techninės mokslo Kaune ir, prieš išvykdamą į Kanadą, ištėkėjo. Paliko vyrą Rolandą saugoti namus, o pati išvyko koncertuoti Kanados lietuviams. Jaunesnioji Audra, moksleivė, yra lankiusi Čiurlionio meno mokyklą, groja smuiku ir dainuoja. Su dainuojančia trijulė atvyko ir šeimos motina Marija Liupkevičienė. Nors ne dainuoja scenoje, tačiau ji yra

ta nematoma padėjėja. Jos darbų rūpų rankų pagalba yra visur matoma. Ši dainuojanti šeima klausytojų neapvydė. Visur skambėjo liaudies dainos bei pastarųjų laikų kūriniai. Naujausias – komp. A. Motūzo "Pasėję rutą Lietuvai", žodžiai Petro Gaulės. Apdainuojami tremties vagonai, paliekami pakelės Rūpintojėliai ir austantis nepriklausomybės rytas.

Liupkevičių šeima, apsistojusi mūsų namuose, pasiūlė, kad jų pasirodymai galėtų būti surišti dviejų šeimų atostogomis ir sujungti daina. Pasiūlymo buvo sunku nepriimti. Abejojome tik, ar bus galima prisitaikyti prie patyrusių dainininkų. Pabendraus savaite, išdrius žengti į sceną. Gal didžiausia staigmena buvo, kad per savaitę paruošta penkiametė dukrelė Vilija sugebėjo padainuoti "Kisčio dainą". Taip prijungus Viliją, kai kuriose dainose kartu su Ugnė ir Audra, atsirado įdomus skambesys, kai maža mergaitė iš visos širdies papildė merginų duetą. Aš pats nematau, kad mano dainavimas būtų kuo pagerinęs pasirodymus, tačiau jų šeimai jaučiu didelę pagarbą, kad mane priėmė į savo talentų tarpą.

Patirti malonumai, koncertuojant Toronte, Hamiltone, Wasa-

goje, Londone ir atliekant programą šaulių rinktinės gegužinėje prie Hamiltono bei tautos šventės minėjime Montrealyje, paliks ilgą atmintį. Montrealyje buvo padaryta staigmena ten gyvenančiam Juozui Šiaučiu. Pagal jo parašytą eilėraštį "Išėjau tik dieną" Liupkevičius parašė muziką, ir pasirošus tą dieną abu padainavo. Jaučiausi laimingas, kad galėjau būti pirmuoju atlikėju dainos, kuri ateityje gali būti populiari.

Neatsilikio šeima savo gražiu giedojimu ir Mišių metu. Skambėjo jų naujausios giesmės Anapilio šventovėje, Wasagos Gerojo Ganytojo koplyčioje, Aušros vartų šventovėje Hamiltone ir Montrealyje.

Liupkevičių šeima su daina yra apkeliausi Lietuvą ir du kartus Suvalkų trikampį.

Dekojame koncertų rengėjams ir visiems atsilankiusiems, Lietuvių namų vyrų būreliui, Hamiltono "Gintarinių garsų" radijo valandėlės vedėjai Liudai Stungevičiūnei, KLB Londono apylinkės darbuotojams Rasai ir Pauliui Kurams, Kanados šaulių rinktinės moterų vadovei Stasei Petkevičiūnei ir Mindaugo šaulių kuopai Montrealyje. Koncertų renginiai pareikalavo daug darbo. Bet atpildas tebūna tai, kad galėjome pamatyti šią gabią Liupkevičių šeimą ir išgirsti jų dainuojančią.

Vytautas Pečiulis

SKAITYTOJAI PASISAKO

PRIMENANT TOLIMĄ PRAEITĮ
Malonu buvo "Teviškės žiburio" skaityti, kad Hamiltono gyvenęs Kazys Baronas sulaukė brandaus 70 metų amžiaus. Ta proga smagu jį pasveikinti ir palinkėti sėkmės visuose darbuose.

Norėčiau patikslinti "Teviškės žiburio" nr. 37 (1990.IX.11.) Sig. Krausausko straipsnį "Kazio Barono amžiaus sukaktis", kuriame rašoma, kad leidinį "Pirmoji lietuvių diena Kanadoje" 1953 m. redagavo K. Baronas. Iš tikrųjų pirmųjų lietuvių dienų leidinys buvo kolektyvinio būdu redaguotas Kazio Barono, Stasio Daliaus ir dr. Adolfo Šapokos, tuometinio "Teviškės žiburio" redaktoriaus. Pastarasis savo straipsniais, patarimais labai daug parėmė to leidinio redagavimą. Be to, prie lauzymo ir apipavidalinimo savo patarimais ir darbu daug prisidėjo tuo laiku "Teviškės žiburio" dirbęs Leonas Šalna.

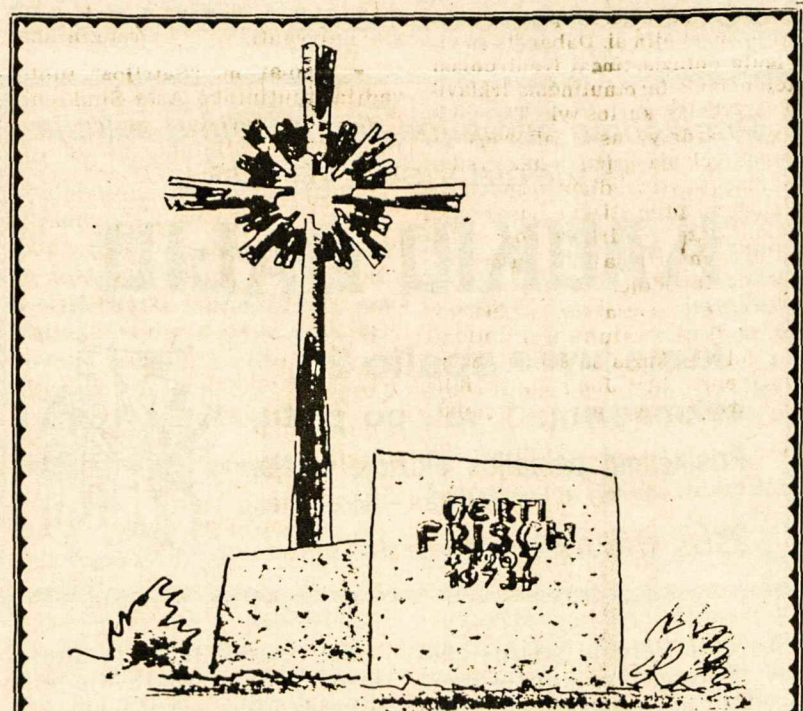
St. Dalius

**Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė**

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Prima pacientus pagal
susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus
ir vakarais

**HALLING ELECTRICAL
(Estonian)**

- Visų rūšių atnaujinimai
 - AC langai ir sienų sekcijos
 - Vėsintuvai
 - Garažo durų atidarytojai
- Tel. 762-9190**

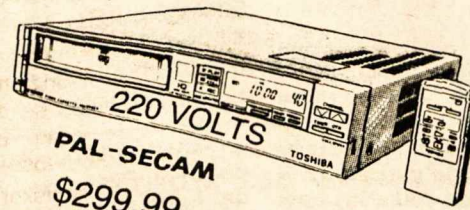
YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

2938 DUNDAS ST. W. (1 VAKARUS NUO KEELE GATVĖS)

TEL.: 769-0631 TORONTO*
FAX: 769-0586 *ONTARIO

Pirmad. ir antrad.
10 v.r. iki 6 v.v.
Trečiad., ketvirtad. ir penktad.
10 v.r. iki 8 v.v.
Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Sekmadienį – UŽDARYTA

Turime
pardavimo ir
taisymo skyrius -
Maskvoje,
Anglijoje,
Maltoje,
San Franciske,
Niujorke,
Graikijoje,
Izraelyje,
Lenkijoje

220 VOLT
PAL-SECAM
\$299.99

ENCHANTE INC
IMPORTERS EXPORTERS

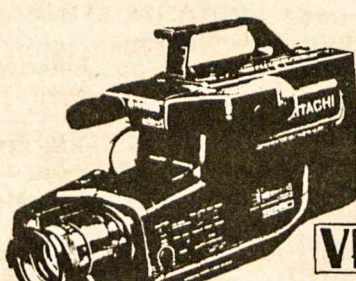
We specialize in 110/220 Volt Multisystems

TAX FREE EXPORT CENTRE

Panasonic

HITACHI

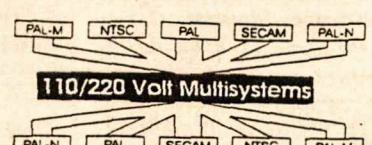
VHS

VHS

M7 & M9 220 VOLTS

VIDEO CAMERA/RECORDER

110/220 Volt Multisystems

\$79.99
Dvikasetinis magnetofonas ir
SW MW FM radijas

ENCHANTE turi parduotuves visame pasaulyje

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas (staigos) (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

VIKTORAS E. RUDINSKAS

B.C.L., LL.B., M.B.A., M. Eng.

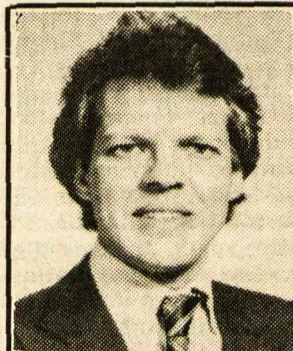
15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 Fax. 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. (staigos) (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.

Telefonai – (416) 864-2734

1-800-387-1883 (toll free)

- Turi daugiau kaip 13 metų patyrimą investicijų srityje
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

**Namų pirkimo ir pardavimo atstovas
Toronte ir Wasagoje**

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3
Fax 534-8953

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

FAX 233-0285 Tel. 233-3334
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONTONT

Anapilio žinios

— Spalio 10 d. palaidota a.a. Antanina Laurušonienė, 82 m. amžiaus. Sausio 11 d. palaidotas a.a. Alfredas Ragauskas, 63 m. amžiaus.

— Spalio 13 d. mūsų šventovėje susituokė Feliksas Šiaučius ir Gražina Kalvinskaitė.

— Kapinių lankymo diena bus lapkričio 4, sekmadienį. Pamaldos kapinėse bus 3 v.p.p. Pamaldų metu pamokslą sakys svečias iš Lietuvos prel. Juozas Antanavičius.

— Anapilio moterų būrelio susirinkimas bus spalio 21, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių buvusiose bankelio patalpose Anapilyje. Bus tariamos kapinių lankymo dienos reikalais. Kviečiamos visos narės dalyvauti.

— Tėveliai, kurie nori ateinančią pavasarį leisti savo vaikučius prie Pirmosios Komunijos, prašomi juos jau dabar registruoti parapijos klebonijoje.

— Aukų Jono Jono lietuvių kapinėms: \$100 — V. Jasulionis, P. Kondrotas; \$20 — A. S. Gineitis; parapijai: \$250 — J. A. Šulca; Kun. P. Ažubalo stipendijų fondui: \$500 — V. K. Dailydė iš Victorii, B.C.

— Mišios, spalio 21, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Edmundą Miliauską, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už Pakalkų mirusius.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukko: \$200 — Antanas ir Monika Bumbuliai, \$95 — a.a. Juozas Jasinevičius atminimui; po \$20 — S. S. Kryževičiai, J. V. Pilipavičiai, R. Pilipavičius, L. V. Sendžikai; \$15 — V. L. Matulevičiai. Iš viso statybos fonde yra \$182,881. Aukos priimamos "Paramoje" sask. nr. 8711. Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve sask. nr. 15533.17 ir "Talkoje" sask. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 270 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Audronė ir Eglė Kriščiūnaitės, Algimantas Šumyla iš Vilniaus; Vida Mitalaitė iš Kauno; Pranas Vaišvila iš Jurbarko; Antanas Jurgilas iš Tauragės; V. Vaišnius iš Telšų; Sharon Jankey iš miesto tarybos nario Korwin-Kuczynski raštinės. Su svečiais supažindino ir pranešimus atliko LN valdybos narys Valteris Dauginis; spalio 7 d. tas pareigas atliko LN valdybos vicepir. Vytautas Kulnys.

— LN valdybos posėdis — spalio 18, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Asmenys, pirke bilietus į atšauktą "Dirvos" suaktuvinį minėjimą, prašomi atsiimti įmokėtus pinigus pas platintojus arba Lietuvių namuose sekmadienio popietę metu.

— Lapkričio 4, sekmadienį, Lietuvių namuose nebus gaminami sekmadienio pietūs, nes visose salėse vyks "Monster Bingo", kuris prasidės 12.30 v.p.p. Svetainė "Lokys" bus atidaryta įprasta tvarka — nuo 11.30 v.r. iki 6 v.v.

PADEKA

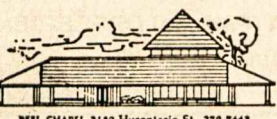
Birutės Pūkelevičienės rečitalis Toronte rugėjo 28 ir 30 d.d. dėka atsilankiusių ir aukojusių buvo labai sėkmingas. "Caritas" organizacijai Lietuvoje paremti iš viso surinkta \$2,487.

Dėkojame rašytojai Birutei Pūkelevičiutei, palikusiai honorarą "Caritas" fondui; dr. O. ir J. Gustainiams už viešios globą; J. B. Danaičiams už bilietų išspausdinimą nemokamai; R. Vaidilaitei už scenos dekoravimą; A. Sungailienei ir A. Karkienei už rašytojos pristatymą publikai; St. Dabkui už padarytus nuotraukus nemokamai; visiems kitiems talkininkams ir svečiams.

KLKM dr. J. Priskėlimo parapijos skyrius ir "Caritas" šalpos fondas

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per visas Mišias pamokslus sakė prel. Juozas Antanavičius, Panevėžio katedros klebonas. Per 10.15 v.r. Mišias giedojo operos solistas Virgilijus Noreika.

— Spalio 12 palaidotas a.a. Vitoldas Žekas, 70 m.

— KLK moterų draugijos, šios parapijos skyriaus, sekantis susirinkimas — spalio 21, sekmadienį, po 11.30 v.r. Mišių, Parodų salėje. Programoje — dr. D. Turčinskienės paskaita, loterija ir kavutė.

— Sutvirtinimo sakramentui registruoti vaikus, sulaukusius 12 m. amžiaus klebonijos raštinėje. Sutvirtinimo iškilmes — 1991 m. gegužės 12 d.

— Pirmosios Komunijos pamokoms registruojami vaikai, sulaukę 7 m. amžiaus, klebonijos raštinėje. Pirmosios Komunijos iškilmes — 1991 m. gegužės 5 d.

— Vartotų drabužių ir daiktų išpardavimas — spalio 23 ir 25 d.d. nuo 9 v.r. iki 9 v.v. Parodų salėje. Išpardavimą organizuoja parapijos labdaros sekcija. Tikslas — padėti pagalbos reikalingiems vaikams Lietuvoje.

— Parapijai aukko: \$200 — V. I. Biskiai, O. B. Sergačai, O. Skrebūnienė, J. A. Tomasė; \$100 — A. Žekienė ir šeima a.a. Vitoldo Žeko atminimui, V. Gumauskas, G. D. Rocca, E. O. Spūdai, A. Genys, A. Virkutis, A. V. Šipeliai, J.B.D.; \$50 — A. Bliūdžius, P. L. Murauskai, V. K. Gapučiai, V. Rutkauskas, S. Vaitekūnienė, V. Siminkevičienė mamos a.a. Marijos Kevėžienės atminimui, R. Bukšaitytė; Motinos Teresės labdarai: \$100 — B. Galinienė; pranciškonų klierikų fondui: \$50 — S. Vaitekūnienė; Vyskupo fondui: \$100 — O. Skrebūnienė; \$50 — B. Galinienė.

— Mišios spalio 21, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Juozą Stalioraitį, 9.20 v.r. — už a.a. Antaną ir Sofiją Laurinavičius, už a.a. Stasę Gindrenienę, 10.15 v.r. — už a.a. Romą Draudvilą, Petrą Gulbinską, Padėkos intencijai, 11.30 v.r. meldiant Lietuvai laisvės.

A.a. Juozas Jasinevičius mirė spalio 7 d., palaidotas iš Lietuvos kankinių šventovės spalio 10 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Anapilyje. Atsisveikinimas su visuomene įvyko spalio 9 d. Turner ir Porter laidotuvių namuose. Organizacijų vardu kalbėjo Vytautas Aušrotas, o giminių — velionies žentas dr. Vytautas Lenauskas.

A. a. J. Jasinevičiaus atminimui "Tėviškės žiburiams" po \$25 aukojo: R. V. Dementavičiai, Jonas ir Regina Žiūraičiai, Regina ir Petras Bražukai, Bronė Žiobienė.

A.a. Gražinos Balsienės atminimui Vincas ir Stasė Radzevičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$25.

A.a. S. Jonaičio atminimui vietoje gėlių A. ir V. Ulbinai "Tėviškės žiburiams" aukojo \$20.

AUKOS VASARIO 16 GIMNAZIJAI. Albertas Jonelis Montrealyje surinko \$1900. Aukojai: \$100 — V. Efferas; po \$450 — dr. J. Mališka, B. Nėdvaras, kun. S. Šileika; po \$40 — dr. A. Adomonis, A. Vapsva; \$32 — M. Makauskas; po \$30 — Alb. Dasyis, J. Skučas, V. Kerbelis, J. Adomaitis; po \$25 — Alb. Norkeiliūnas, M. Pužauskas, Adamonis Insurance Agency, E. Szewczuk; po \$20 — Alb. Brilvicas, J. Dalmonas, D. Mozuraitis, K. Polišaitis, K. Rašytinis, L. Simonėlis, V. Kečergis, A. Mankus, S. Pocauskas, K. Toliušis, J. Jurėnas, J. Adomonis, Alb. Baršauskas, V. Jakonis, P. Tekutis, P. Juskevičius, G. Gedvila, J. Piečaitis, V. Piečaitis, J. Baltuonis, J. Seidys, N. Baltrušonis, K. Andriuskevičius, A. Jonelis, J. Lukoševičius, kun. J. Kubilius, A. Kličius, J. Gražys; \$15 — Aug. Mylė; po \$12 — J. Lukoševičius, Br. Bunys, P. Bunys, J. Blauzdžiūnas, A. Grigelienė, Kringslis; po \$10 — O. Čekauskas, V. Markauskas, J. Naruševičius, K. Mickus, V. Viliušis, J. Paunksnis, B. Staškevičius, P. Giržius, A. Čepulis, V. Murauskas, J. Kandžišauskas, D. Jurkus, A. Staškevičius, B. Nagys, L. Urbonas, A. Ališauskas, P. Juodelis, J. Mališauskas, P. Vapšys, L. Balaišis, J. Mikalajūnas, J. Jonelis, Y. Mainville, P. Kerevičius, J. Asipavičius, P. Kalpokas, V. Lietuviniukas, P. Piečaitis, K. Petrulienė, O. Sitkauskienė, Alf. Tušas, O. Gleveckienė, P. Latvaitis, St. Umbrasas, Z. Valinskis, M. Taparauskas, M. Mažeikienė, B. Žukauskas, Bronius Simonėlis. Kiti po mažiau. \$100 aukojo Liuda Daunienė iš Toronte.

Dėkoju aukojusiems ir aukų rinkėjui.

L. Tamošauskas, KLB švietimo k-jos narys

NESENAI ATVYKUSI ŠEIMA

iš Lietuvos ieško nebrangaus buto. Tel. 766-1592.

Laikraščio "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" sukakčiai paminėti rengiamas

SPAUDOS VAKARAS,

kuris įvyks
š.m. spalio 27,
šeštadienį,
6 v.v., Toronto
Lietuvių namų
didžiojoje salėje.

Programoje:

- Sveikinimai
- Meninė dalis — sol. M. Bizinkauskaitė-Bildienė, akompanuoja muz. J. Govėdas
- Karšta vakarienė
- Bufetas gaivinančių gėrimų
- Loterija ir kitos įvairenybės
- Šokiams gros — V. Pavilonio kapela

(ėjimas — \$6. Bilietai pas rengėjus tel. 763-3080 ir prie įėjimo. Rengia laikraščio rėmėjai

Toronto "Atžalynas" maloniai kviečia jus dalyvauti Toronto Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W.) rengiamame

šokių vakare

Las Vegas Fiesta

monte carlo

Lapkričio 3, šeštadienį, 7 v.v. iki 1 v.r.

Gros "The Haircuts" orkestras.

Įėjimas — \$12.50 su šiltu bufetu.

Trumpa meninė programa. Veiks baras.

Visos pajamos — "Atžalynui".

Stalus rezervuoti tel. 533-1121 arba 621-8671.

"Atžalynas"

Buvusio Tautos fondo atstovybės Kanadoje pirmininko

Antano Firavičiaus

PAGERBIMAS

įvyks 1990 m. lapkričio 17, šeštadienį, 6 v.v., Toronto Lietuvių namuose.

Sveikinimo žodį tars VLIKo pirm. dr. K. Bobelis.

Kokteiliai, meninė programa, šilta vakarienė su vynu.

Bilietai — \$20. Platina A. Vaidila, tel. 763-2635 ir E. Steponas tel. 622-5896.

Rengia Tautos fondo atstovybė Kanadoje ir Toronto Lietuvių namų kultūros komisija

PLJS rengia kaukių šokių (Halloween) spalio 27, šeštadienį, 7.30 v.v. Toronto Lietuvių namuose. Gros "Live" muzika. Aprangos bus premijuojamos. Įėjimas — \$7. Rengėjai

Atgaivinamas šiame savaitraštyje jaunimo puslapis "Jaunimo žiburiai" po ilgos pertraukos. Šio puslapio — skyriaus redaktore pakviesta Lina Mockutė, jau pasireiškus lietuviškoje spaudoje savo rašiniais. Pastaruoju metu ji laimėjo premiją "Ateities" žurnalo konkurse už reportažą. Ji yra baigusi Loretto Abby gimnaziją, vienerius metus mokėsi Vasario 16 gimnazijoje, dabar studijuoja Toronto universitete. Praėjusią vasarą lankėsi Lietuvoje ir dvi savaites praleido ateitininkų stovykloje Antalieptėje. Naujoji skyriaus redaktorė kviečia jaunimą bendradarbiauti, kad "Jaunimo žiburiuose" atspindėtų lietuvių išeivijos gyvenimą su visais jo rūpesčiais, problemomis ir laimėjimais. Pirmoji šio skyriaus laida, tikimasi, pasirodys š.m. pabaigoje. Medžiaga šiam skyriui siųsti "TŽ" adresu arba tiesiai jo redaktorei L. Mockutei, 284 Glenforest Rd., Toronto, Ont. M4N 2A4. Tel. (416) 489-7735.

Prezidento Aleksandro Stulginskio paroda

spalio 14 d. vyko Anapilio Parodų salėje. Prezidento dukrai Aldonai Juozevičiūnei, gyvenančiai JAV-se, jo vaikaičiai Ramūnei Račkauskienei ir jos vyriui prof. dr. Jonui Račkauskui pavyko surinkti velionies prezidento asmeninį palikimą iš jo politinės, visuomeninės veiklos ir pergyvenimų Sibiro. Parodoje buvo išdėstytos meniškai paruoštos lentos įvairių laikotarpių nuotraukos, raštai, dokumentai bei laiški su metrika ir paaiškinimais. Paroda dar bus rodoma kelse JAV lietuvių kolonijose. K.

SAVININKAS parduoda gražų dviejų miegamųjų, dviejų vonių butą (condominium). Parketo grindys, sienos veidrodžiai, St. Petersburg Beach, FL, prie puikaus susiekimo. Viskas, kas reikalinga netoli. Mėnesinis mokestis \$81. Kaina — \$53,500. Skambinti tel. 1-813-367-3895.

Prisikėlimo parapijos Jaunų šeimų sekcija kviečia visus vaikus į

KAUKIŲ BALIŲ,

kuris įvyks spalio 28, sekmadienį, 1 val. po pietų. Prisikėlimo parapijos didžiojoje salėje. Įėjimas — \$5 šeimai.

Bus tikras burtininkas!

Toronto lietuvių mišrus choras "Volungė" rugpjūčio mėn. pradėjo savo 1990-91 m. sezono reguliariomis penktadienių repeticijomis. Š.m. spalio 20 d. choras dalyvaus Klivlando Lietuvių dienų programoje. Po to ruošis kalėdiniams koncertams Lietuvos kankinių bei Prisikėlimo šventovėse. Gegužės mėn. choras numatęs dalyvauti Lietuvių muzikos festivalyje Čikagoje (Dainų šventėje). Jei galimybės leis, kitais metais vasarą skris koncertuoti į Lietuvą.

"Volungės" muzikos vadovė ir dirigentė nuo pat įsisteigimo 1975 m. yra Dalia Skrinkskaitė-Viskontienė. Talkina jai chormeisteris ir kompozitorius muz. Jonas Govėdas ir akompaniatorės Danguolė Rodkienė. Garbės narė — solistė Anita Pakalniškytė-Puodžiūnienė. Choro administratorės darbus stropiai atlieka Judita Melnykaitė.

Šį rudenį choristai sumanė sutelkti lėšų kelionių aprangai. Dėl to jie jau dabar priima užsakymus pirkti kalėdines gėles "poinsettia" gruodžio mėn. pristatymui. Šiuo reikalu galima kreiptis į choro pirmininką Marių Rusiną (tel. namų 848-0320; darbo 566-4493) arba į jo talkininkus Laimą Underienę (tel. namų 536-8388) ar Algį Nausėdą (tel. namų 321-1423). A. Nausėdas

IŠNUOMOJAMAS butas (condominium) St. Petersburg Beach, Florida. Labai daug įvairių patogumų, apšildomas maudymosi baseinas, arti jūros (Gulf), ramioje vietoje. Teirautis vakarais tel. 519-966-3663.

A.a. Stasio Jonaičio atminimui "Caritas" Lietuvoje aukojai: \$100 — Wasagos lietuvių moterų būrelis; \$50 — A. S. Sekonai, V. M. Vaitkai, Valė Jonaitytė, V. Jasas, P. A. Bridickai, M. S. Bonėkai; \$40 — L. I. Adomavičiai; \$30 — M. Laurinavičienė, B. Vaišnora, A. Riauba, E. A. Kusinskai; \$25 — R. J. Dūdai, M. L. R. Garbačiauskai, P. M. Juozaičiai, E. Čepas, J. Valiukas, R. J. Zubrickai, I. J. Nacevičiai, B. E. Rakauskai; \$20 — A. Katelienė, O. J. Macijauskai, U. Opanavičienė, A. Šileika, A. I. Jagėlos, J. M. Ignatavičiai, P. Kirsutukas; \$20 — A. B. Vitkai, B. F. Kasperavičiai, J. V. Pilipavičiai, B. J. Sriubiskiai, O. Juodišienė, S. Kojelienė, P. Basys, M. J. Gudeiiai, B. K. Zutaui, V. Dauneckas, V. E. Kriščiūnai, V. Pačkauskas, M. Noreikienė, S. Ignatavičius, A. J. Stukai, I. J. Birštonai, V. Vaidotas; \$10 — L. Šileikienė, G. J. Petkevičiai, J. Babrauskas, K. Navickas, T. Tarvydas, I. Gataveckas, P. Pakalka, A. Masionienė, E. Valantiejienė.

Rinkėjas A. Sekonis, Wasaga Beach, Ont.

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" prenumerata oro paštu — 100 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

ADVOKATAS LIETUVOJE JULIUS RAGULSKIS yra pasirašęs patarnauti užsienio lietuviams visuose nuosavybės, paveldėjimų ir palikimų reikaluose. Kreiptis: Lithuania-Europe, Šiauliai, Čarno 10, namų tel. 3-93-71 arba darbo tel. 3-05-13.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noruką (didesnis kiekis pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne

MONTREALQUE

Kun. Stanislovas Letukas, praleidęs vasarą Montrealyje ir Toronte, spalio 7 d. per 10 ir 11 v.r. Mišias AV šventovėje atsisveikino su montrealiečiais ir grįžo į Lietuvą.

Montrealio lituanistinėje mokykloje, šalia anksčiau paskelbtų mokytojų, seselė M. Paulė dėsto religiją.

Lindos (Blauzdžiūnaitės) ir George Greenspoon dukrelė spalio 6 d. pakrikštija AV šventovėje Kristos-Rebekos vardais. Ta proga Janina ir Albinas Blauzdžiūnai savo namuose suruošė iškilias savo dukraitės krikštynų vaišes.

Darrin ir Kathryn Morkūnai iš Denver, Col., povestuvinei

kelionei pasirinko Kanadą. Ta proga rugsėjo pradžioje aplankė savo močiutę Mariją Morkūnienę bei J. ir A. Blauzdžiūnus. Ir vieni, ir kiti suruošė gražias vaišes, kuriose dalyvavo giminės bei artimieji.

Pranas Dikaitis išleido pirmąją dalį savo apysakos "Išmestiniukas". Knyga turi 278 puslapių ir kainuoja \$10. Knygą galima gauti pas autorių 105 Monette St., LaSalle, Que. H8R 2L3, Canada. Tel. (514) 366-1673.

A. a. Edvardas Vitas mirė rugsėjo 23 d. Palaikai sudeginti rugsėjo 26 d. Cote des Neiges krematoriume. Liūdi žmona, duktė, sūnus, sesuo ir kiti artimieji. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256-5355 C.I.B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$26,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	11 1/2%	Taupymo — special	7 %
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	6 1/2%
1 metų	10 3/4%	Taupymo — kasdienines	6 1/4%
180 d. - 364 d.	10 1/2%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	10 1/4%	RRIF — RRSP — term.	11 3/4%
60 d. - 119 d.	10 %	RRIF — RRSP — taup.	7 1/2%
30 d. - 59 d.	10 %		

IMA UŽ:

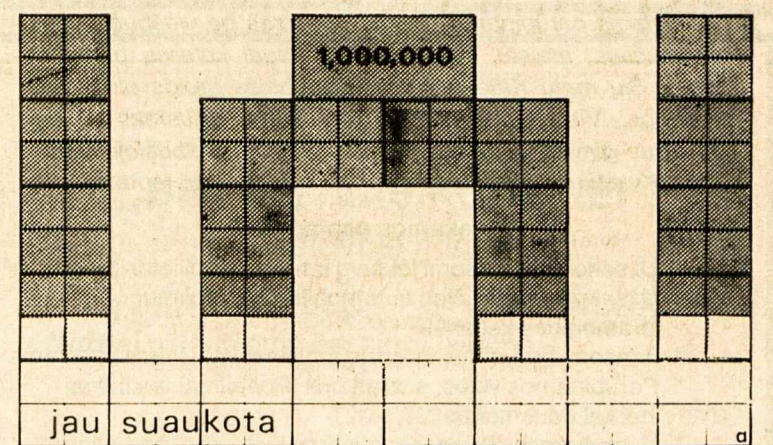
Nekiln. turto nuo 13 1/4%, asmenines — nuo 14 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

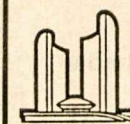
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

ar jau atidavei savo dalį?

Toronto miestas

Sutarčių pagal nuostatus programa (Contract Compliance Programme)

Visos firmos, norinčios gauti iš Toronto miesto užsakymų, privalo suteikti informaciją, apibūdinančią darbo pajėgumą, įskaitant pasirošimą ir atlyginimą. Tai sąlyga sutarčių pasirašymui su miestu.

Taip pat firmos, norinčios dirbti miestui, privalo priimti ir viešioje vietoje išskabinėti priešdiskriminacinius skelbimus, kuriuos galėtų matyti darbininkai ir visi kiti žmonės.

Miestas išlaiko informacijos sesijas padėti pasiūlyti davėjams ir varžytinėse dalyvaujantiems.

Dėl blankų, susijusių su šiais reikalais, kreiptis:

City of Toronto
Contract Compliance Programme
Equal Opportunity Division
Suite 301, 180 Dundas Street West
Toronto, Ontario M5G 1Z8
Telephone: (416) 392-6822 TDD: 392-0083

A. L. Stevenson, Executive Director
Management Services Department

J. D. Duncan, Commissioner,
Department of Purchasing and Supply

IEŠKOMA PATIKIMA MOTERIS

namų ruošos darbams ir prižiūrint 8 m. bei 10 m. amžiaus vaikus neliutuvų gydytojų šeimoje. Reikalingos rekomendacijos. Skambinti Rūtai tel. 822-2328 Toronte.

GĖLĖS VESTUVĖMS

Meniška paruošiamos gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis į Valę Siminkevičienę tel. 595-9761 Toronte.

CATERING

Maistas gaminamas visom progom — vestuvėm, krikštynom, laidotuvių, parengiam. Skambinkite Vidai Šiaučilienei tel. (416) 626-5184. Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.